

BILAG 1

ENERGICHARTERTRAKTATEN

Præambel

DE KONTRAHERENDE PARTER I DENNE TRAKTAT,

som henviser til Paris-charteret for et nyt Europa, undertegnet den 21. november 1990,

som henviser til det europæiske energicharter, der blev vedtaget i det afsluttende dokument fra Haag-konferencen om det europæiske energicharter, undertegnet i Haag den 17. december 1991,

som erindrer om, at alle signatarerne af det afsluttende dokument fra Haag-konferencen gav tilsagn om at opfylde det europæiske energicharters mål og principper og hurtigst muligt realisere og udbygge deres samarbejde ved i god tro at forhandle en traktat om energicharteret og protokoller hertil, og som ønsker at lade charterets forpligtelser bygge på et sikkert og bindende internationalt retsgrundlag,

som endvidere ønsker at skabe den ramme, der er nødvendig for at opfylde principperne i det europæiske energicharter,

som ønsker at føre den grundlæggende idé bag det europæiske energicharter ud i livet, dvs. at katalysere økonomisk vækst gennem foranstaltninger til liberalisering af investeringer og handel på energiområdet,

som bekræfter, at de kontraherende parter lægger den største vægt på konkret efterlevelse af princippet om fuld national behandling og mestbegunstigelsesbehandling, samt at disse forpligtelser skal gælde investeringer i medfør af en tillægstraktat,

som henviser til ønsket om gradvis liberalisering af den internationale handel og til princippet om ikke-forskelsbehandling i den internationale samhandel, som knæsat i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel (GATT) og de dertil knyttede instrumenter og som fastsat i nærværende traktat,

som er fast besluttet på gradvis at fjerne tekniske, administrative og andre hindringer for handelen med energimaterialer og -produkter og udstyr, teknologi og tjenester i tilknytning hertil,

som forventer, at de kontraherende parter, der endnu ikke er parter i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel, tiltræder denne, og som ønsker at træffe midlertidige handelsarrangementer med de pågældende kontraherende parter, som kan være dem til støtte og ikke vil hindre deres forberedelser til tiltrædelse af nævnte overenskomst,

som er opmærksomme på de rettigheder og forpligtelser, der tilfalder visse kontraherende parter, som også er parter i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel og de dertil knyttede instrumenter,

som henviser til konkurrencereglerne om fusion, monopol, konkurrencebegrænsende praksis og misbrug af dominerende stilling,

som endvidere henviser til traktaten om ikkespredning af kernevåben, retningslinjerne for eksportlande af udstyr og teknologi på det nukleare område (Nuclear Suppliers Guidelines) og andre internationale forpligtelser eller aftaler om ikkespredning,

som erkender nødvendigheden af størst mulig effektivitet inden for prospektering, fremstilling, omdannelse, oplagring, transport, distribution og udnyttelse af energi,

som erindrer om De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer, konventionen om grænseoverskridende luftforurening over store afstande og protokollerne hertil samt andre internationale miljøaftaler med energirelaterede aspekter, og

som erkender det voksende behov for foranstaltninger til at beskytte miljøet, herunder nedlukning af energianlæg og bortskaffelse af affald, og for internationalt godkendte mål og kriterier herfor,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

DEL I

DEFINITIONER OG FORMÅL

Artikel 1

Definitioner

I denne traktat forstås ved:

- 1) »Charter«: det europæiske energicharter, der blev vedtaget i det afsluttende dokument fra Haag-konferencen om det europæiske energicharter, undertegnet i Haag den 17. december 1991; undertegnelse af det afsluttende dokument betragtes som undertegnelse af charteret.
 - 2) »Kontraherende part«: en stat eller en regional organisation for økonomisk integration, som har indvilliget i at være bundet af denne traktat, og for hvilken denne traktat er i kraft.
 - 3) »Regional organisation for økonomisk integration«: en organisation oprettet af stater, som har tildelt organisationen kompetence vedrørende visse anliggender, hvoraf nogle er omfattet af denne traktat, herunder bemyndigelse til at træffe bindende beslutninger vedrørende disse anliggender.
 - 4) »Energimaterialer og -produkter«: de i bilag EM opførte produkter og materialer, baseret på Told-samarbejdsrådets harmoniserede system og De Europæiske Fællesskabers kombinerede nomenklatur.
 - 5) »Økonomisk aktivitet i energisektoren«: erhvervs-virksomhed, der vedrører prospektering, udvinding, raffinering, fremstilling, oplagring, transport over land, transmission, distribution, handel, markedsføring eller salg af energimaterialer og -produkter, bortset fra de i bilag NI opførte, eller som vedrører fjernvarme.
 - 6) »Investeringsform«: enhver form for aktiv, der ejes eller kontrolleres direkte eller indirekte af en investor, herunder:
 - a) materiel og immateriel ejendom og løsøre og fast ejendom og enhver form for ejendomsrettigheder, såsom forpagtningskontrakter, panteret, tilbageholdsret og realkredit
 - b) et selskab eller en virksomhed eller aktier eller andre former for kapitalinteresser i et selskab eller en virksomhed, og et selskabs eller en virksomheds obligationer og andre værdipapirer
 - c) fordringer på penge og fordringer på ydelser af økonomisk værdi, i henhold til kontrakt og i tilknytning til en investering
 - d) intellektuel ejendomsret
 - e) afkast
 - f) en ved lov eller kontrakt eller i kraft af ved lov indrømmede bevillinger og koncessioner sikret rettighed til en økonomisk aktivitet i energisektoren.
- En ændring i investeringsformen for aktiver berører ikke disses karakter af investeringer, og udtrykket »investering« omfatter alle investeringer, uanset om de allerede bestod på eller er foretaget efter datoen for denne traktats ikrafttræden for den pågældende investors kontraherende part eller for den kontraherende part på hvis område investeringen foretages, afhængigt af hvilken dato der er den seneste (i det følgende benævnt »ikrafttrædelsesdato«), idet denne traktat kun gælder for anliggender, der vedrører sådanne investeringer efter ikrafttrædelsesdatoen.
- Med »investering« menes enhver investering i tilknytning til en økonomisk aktivitet i energisektoren og investeringer eller kategorier af investeringer, som en kontraherende part på sit område har udpeget som »Charter Efficiency Projects« og anmeldt som sådanne til sekretariatet.
- 7) »Investor«:
 - a) for så vidt angår en kontraherende part:
 - i) en fysisk person, der er statsborger i, eller som har fast bopæl i den pågældende kontraherende part i overensstemmelse med dennes lovgivning

- ii) et selskab eller anden form for organisation, der er stiftet i overensstemmelse med den pågældende kontraherende parts lovgivning
- b) for så vidt angår et »tredjeland«: en fysisk person, et selskab eller anden form for organisation, som tilsvarende opfylder de i litra a) anførte betingelser for en kontraherende part.
- 8) »Investere« eller »foretage investeringer«: iværksætte nye investeringer, erhverve en bestående investering helt eller delvis eller iværksætte investeringsaktiviteter på forskellige områder.
- 9) »Afkast«: beløb hidrørende fra eller knyttet til en investering, uanset betalingsform, herunder fortjeneste, udbytte, renter, kapitalvinding, licensafgifter, honorarer til ledelse og teknisk bistand og andre vederlag samt betalinger i naturalier.
- 10) »Område«: for så vidt angår en stat, der er kontraherende part:
- a) det under statens suverænitet hørende territorium, omfattende landjord, indre vandområder og søterritorium; og
- b) med forbehold af og i overensstemmelse med den internationale havret: havområde, havbund og undergrund, hvorover den kontraherende part udøver suveræne rettigheder og jurisdiktion.
- For så vidt angår en regional organisation for økonomisk integration, som er en kontraherende part: de områder, der henhører under en sådan organisations medlemsstater i henhold til bestemmelserne i aftalen om oprettelse af den pågældende organisation.
- 11) a) »GATT«: »GATT 1947« eller »GATT 1994«, eller begge, når begge kan anvendes.
- b) »GATT 1947«: den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel af 30. oktober 1947 knyttet som bilag til slutakten vedtaget ved afslutningen af den anden mødesamling i Komiteen til Forberedelse af De Forenede Nationers Konference om Handel og Beskæftigelse, med senere rettelser og ændringer.
- c) »GATT 1994«: den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel, som anført i bilag 1A til aftalen om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen, med senere rettelser og ændringer.
- En part i aftalen om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen anses for at være part i GATT 1994.
- d) Ved »tilknyttede instrumenter« forstås, alt efter omstændighederne:
- i) aftaler, arrangementer eller andre juridiske instrumenter, herunder beslutninger, erklæringer og overenskomster indgået under GATT 1947, med senere rettelser og ændringer; eller
- ii) aftalen om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen, herunder bilag 1 hertil (undtagen GATT 1994), bilag 2, 3 og 4 samt de hertil knyttede beslutninger, erklæringer og forståelser, med senere rettelser og ændringer.
- 12) »Intellektuel ejendomsret«: ophavsret og dermed forbundne rettigheder, varemærker, geografiske betegnelser, industrielle design, patenter, layout af integrerede kredsløb og beskyttelse af hemmelige oplysninger.
- 13) a) »Energicharterprotokol« eller »protokol«: en protokol, som forhandles efter bemyndigelse af, og hvis ordlyd vedtages af Charterkonferencen, og som tiltrædes af to eller flere kontraherende parter med henblik på at supplere, erstatte eller udvide bestemmelserne i nærværende traktat vedrørende en given sektor eller kategori af aktiviteter henhørende under denne traktat eller vedrørende de i charterets afsnit III anførte samarbejdsområder.
- b) »Energichartererklæring« eller »erklæring«: et ikke juridisk bindende instrument, som forhandles efter bemyndigelse af, og hvis ordlyd godkendes af Charterkonferencen, og som tiltrædes af to eller flere kontraherende parter med henblik på at supplere eller erstatte bestemmelserne i denne traktat.
- 14) »Frit konvertibel valuta«: en valuta, som handles i vidt omfang på de internationale valutamarkeder og som finder vid anvendelse i internationale transaktioner.

Artikel 2

Formålet med traktaten

Denne traktat skaber en juridisk ramme for fremme af langsigtet samarbejde på energiområdet, baseret på komplementaritet og gensidige fordele i overensstemmelse med charterets mål og principper.

DEL II

HANDEL

*Artikel 3***Internationale markeder**

De kontraherende parter bestræber sig på at fremme adgangen til internationale markeder på kommercielle vilkår og, mere generelt, at udvikle et åbent og konkurrencepræget marked for energimaterialer og -produkter.

*Artikel 4***Ikke-afvigelse fra GATT og de dertil knyttede instrumenter**

Intet i denne traktat tillader kontraherende parter, som er parter i GATT, at afvige fra bestemmelserne i GATT og de dertil knyttede instrumenter, således som de finder anvendelse mellem de pågældende kontraherende parter.

*Artikel 5***Handelsrelaterede investeringsforanstaltninger**

1. Ingen kontraherende part må træffe handelsrelaterede investeringsforanstaltninger, der er uforenelige med bestemmelserne i artikel III eller XI i GATT, jf. dog de kontraherende parts rettigheder og forpligtelser i henhold til GATT og de dertil knyttede instrumenter samt artikel 29.

2. Sådanne foranstaltninger omfatter alle investeringsforanstaltninger, der er påbudte eller kan fuldbyrdes i henhold til nationale love eller administrative forskrifter, eller som det er nødvendigt at efterleve for at opnå en fordel, og som kræver:

a) en virksomheds køb eller brug af varer af indenlandsk oprindelse eller fra enhver indenlandsk kilde, hvad enten kravet er specificeret med hensyn til varens særtræk, med hensyn til varens mængde eller værdi eller i forhold til den lokale produktions mængde eller værdi, eller

b) begrænsning af en virksomheds køb eller brug af importerede varer til en størrelse, der knytter sig til mængden eller værdien af de lokale varer, som den eksporterer

eller som begrænser:

c) en virksomheds import af varer, der anvendes i eller i forbindelse med dens lokale produktion, generelt eller

til en størrelse, der knytter sig til mængden eller værdien af den lokale produktion, som den eksporterer

d) en virksomheds import af varer, der anvendes i eller i forbindelse med dens lokale produktion, ved at begrænse dens adgang til udenlandsk valuta til et beløb, der knytter sig til den valutatilførsel, som virksomheden skaber, eller

e) en virksomheds eksport eller salg med henblik på eksport af varer, hvad enten begrænsningen er specificeret med hensyn til varens særtræk, med hensyn til varens mængde eller værdi eller i forhold til den lokale produktions mængde eller værdi.

3. Intet i stk. 1 kan gøres gældende for at forhindre en kontraherende part i at anvende de i stk. 2, litra a) og c), beskrevne handelsrelaterede investeringsforanstaltninger som betingelse for adgang til programmer for eksportfremme, udenlandsk hjælp, offentlige indkøb eller præferencetoldsatser eller -kontingenter.

4. Uanset stk. 1 kan en kontraherende part midlertidigt bevare handelsrelaterede investeringsforanstaltninger, som var iværksat over 180 dage inden den kontraherende parts undertegnelse af denne traktat, forudsat at bestemmelserne om anmeldelse og afvikling i bilag TRM overholdes.

*Artikel 6***Konkurrence**

1. Alle de kontraherende parter bestræber sig på at mindske markedsforvridninger og hindringer for konkurrencen inden for økonomiske aktiviteter i energisektoren.

2. Alle de kontraherende parter sørger for inden for deres jurisdiktion at vedtage og håndhæve sådanne love, som er nødvendige og hensigtsmæssige til at modvirke konkurrencebegrænsende unilateral og samordnet praksis inden for økonomiske aktiviteter i energisektoren.

3. Kontraherende parter, der allerede har erfaring med at håndhæve konkurrenceregler, yder, efter anmodning og inden for rammerne af deres disponible ressourcer, andre kontraherende parter teknisk bistand med udformning og håndhævelse af konkurrenceregler.

4. De kontraherende parter kan samarbejde om håndhævelse af deres konkurrenceregler ved at rådføre sig med hinanden og udveksle oplysninger.

5. Mener en kontraherende part, at en given konkurrencebegrænsende praksis på en anden kontraherende parts område skader væsentlige interesser som omhandlet i denne artikel, kan den pågældende kontraherende part anmelde forholdet til den anden kontraherende part og begære, at dennes konkurrencemyndigheder træffer passende foranstaltninger. Den anmeldende kontraherede part meddeler samtidig den anmeldte kontraherende part tilstrækkelige oplysninger til, at denne kan identificere den konkurrencebegrænsende praksis, som er genstand for anmeldelsen, og tilbyder så vidt muligt yderligere oplysninger og samarbejde. Den anmeldte kontraherende part eller de relevante konkurrencemyndigheder kan rådføre sig med konkurrencemyndighederne i den anmeldende kontraherende part og lægger behørig vægt på den anmeldende kontraherende parts begæring, når de afgør, om der skal indledes foranstaltninger mod den i anmeldelsen fremførte konkurrencebegrænsende praksis. Den anmeldte kontraherende part underretter den anmeldende kontraherende part om sin eller de relevante konkurrencemyndigheders afgørelse og kan, hvis den ønsker det, underrette den anmeldende kontraherende part om årsagerne til afgørelsen. Hvis der indledes foranstaltninger, skal den anmeldte kontraherende part underrette den anmeldende kontraherende part om resultaterne heraf og så vidt muligt om enhver betydningsfuld udvikling i situationen.

6. Intet i denne artikel indebærer, at en kontraherende part skal tilvejebringe oplysninger i strid med sin lovgivning om offentliggørelse af oplysninger, fortrolighed eller forretningshemmeligheder.

7. Procedurene i stk. 5 og artikel 27, stk. 1, er inden for rammerne af denne traktat de eneste midler til bilæggelse af eventuelle tvister vedrørende gennemførelsen eller fortolkningen af nærværende artikel.

Artikel 7

Transit

1. Hver kontraherende part træffer de nødvendige foranstaltninger for at lette transit af energimaterialer og -produkter i overensstemmelse med princippet om transitfrihed og uden skelnen med hensyn til sådanne energimaterialers og -produkters oprindelses- og bestemmelsessted eller ejendomsretten hertil, uden forskelsbehandling i forbindelse med prisfastsættelse på grundlag af en sådan skelnen og uden at pålægge urimelige forsinkelser, restriktioner eller afgifter.

2. De kontraherende parter opfordrer relevante instanser til at samarbejde

- a) om modernisering af de energitransportinfrastrukturer, der kræves til transit af energimaterialer og -produkter
- b) om udvikling og drift af energitransportinfrastrukturer, der betjener mere end én kontraherende parts område
- c) om foranstaltninger til at afbøde virkningerne af afbrydelser i forsyningen af energimaterialer og -produkter
- d) om fremme af sammenkoblingen af energitransportinfrastrukturer.

3. Alle de kontraherende parter forpligter sig til, at deres bestemmelser om transport af energimaterialer og -produkter og udnyttelsen af energitransportinfrastrukturer ikke er mindre gunstige for energimaterialer og -produkter i transit end for energimaterialer og -produkter med oprindelses- eller bestemmelsessted på deres eget område, medmindre andet er fastsat i en gældende international aftale.

4. Kan transit af energimaterialer og -produkter ikke finde sted på kommercielle betingelser gennem de eksisterende energitransportinfrastrukturer, må de kontraherende parter ikke stille hindringer i vejen for, at der skabes ny energitransportkapacitet, medmindre andet er fastsat i gældende lovgivning, som er i overensstemmelse med stk. 1.

5. En kontraherende part, gennem hvis område energimaterialer og -produkter kan transiterer, er ikke forpligtet til

- a) at tillade opførelse eller ændring af energitransportinfrastrukturer eller
- b) at tillade ny eller supplerende transit gennem eksisterende energitransportinfrastrukturer

hvis den over for de andre berørte kontraherende parter kan godtgøre, at det vil true dens energisystemers, herunder forsyningssikkerhedens, sikkerhed eller effektivitet.

De kontraherende parter skal sikre bestående strømme af energimaterialer og -produkter til, fra og mellem andre kontraherede parters områder, jf. dog stk. 6 og 7.

6. En kontraherende part, gennem hvis område energimaterialer og -produkter transiterer, må ikke, i tilfælde

af en tvist om spørgsmål vedrørende den pågældende transit, afbryde eller mindske, eller tillade eller forpligte nogen instans under dens kontrol eller jurisdiktion til at afbryde eller mindske, en bestående strøm af energimaterialer og -produkter forud for afslutningen af de i stk. 7 omhandlede tvistbilægelsesprocedurer, medmindre dette udtrykkeligt er fastsat i en kontrakt eller anden aftale om sådan transit eller tilladt i overensstemmelse med forligsmæglerens afgørelse.

7. Følgende bestemmelser finder anvendelse på en tvist som beskrevet i stk. 6, men kun efter at alle relevante aftalemæssige eller andre midler til bilægelse af tvister, som forinden er aftalt mellem de tvistende kontraherende parter eller mellem en instans som omhandlet i stk. 6 og en instans fra en anden kontraherende part, der er part i tvisten, er udtømt:

- a) En tvistende kontraherende part kan henvise tvisten til generalsekretæren ved at indgive anmeldelse heraf med et resumé af tvistens genstand. Generalsekretæren underretter alle de kontraherede parter om sådanne anmeldelser.
- b) Senest 30 dage efter at have modtaget en sådan anmeldelse skal generalsekretæren, i samråd med de tvistende parter og de andre berørte kontraherende parter, udnævne en forligsmægler. Forligsmægleren skal have erfaring på det område, tvisten vedrører, og må ikke være statsborger eller have fast bopæl i en af de tvistende parter eller i en af de andre berørte kontraherende parter.
- c) Forligsmægleren søger at få parterne i tvisten til at enes om bilægelse eller om en procedure til bilægelse. Hvis forligsmægleren ikke inden for 90 dage efter sin udnævnelse har kunnet sikre enighed mellem parterne, skal han anbefale en bilægelse af tvisten eller en procedure til bilægelse og fastsætte de midlertidige toldsatter og andre vilkår og betingelser, der skal gælde for transit fra og med en af ham fastsat dato indtil tvistens bilægelse.
- d) De kontraherende parter forpligter sig til at efterleve og sikre, at instanserne under deres kontrol eller jurisdiktion efterlever, enhver midlertidig afgørelse i henhold til litra c), vedrørende toldsatter, vilkår og betingelser i tolv måneder efter forligsmæglerens afgørelse eller indtil tvistens bilægelse, afhængigt af hvilken dato der er tidligst.
- e) Uanset litra b), kan generalsekretæren vælge ikke at udnævne en forligsmægler, hvis han mener, at tvisten

vedrører transit, der er eller har været genstand for de i litra a) til d) omhandlede tvistbilægelsesprocedurer, og disse procedurer ikke har resulteret i bilægelse af tvisten.

- f) Charterkonferencen vedtager standardbestemmelser om mæglingsproceduren og vederlag til forligsmæglerne.

8. Intet i denne artikel giver de kontraherende parter hjemmel til at afvige fra deres rettigheder og forpligtelser i henhold til international lov, herunder international retssædvane, og gældende bilaterale eller multilaterale aftaler, herunder regler om undersøiske kabler og rørledninger.

9. Denne artikel må ikke fortolkes således, at den forpligter en kontraherende part, som ikke råder over en bestemt type energitransportinfrastruktur til transit, til at træffe foranstaltninger i henhold til denne artikel med hensyn til sådanne infrastrukturer. Den pågældende part er imidlertid forpligtet til at efterkomme stk. 4.

10. I denne artikel forstås ved:

a) »Transit«:

- i) Befordring gennem en kontraherende parts område, eller til eller fra havneanlæg på dens område med henblik på læsning eller losning, af energimaterialer og -produkter hidrørende fra en anden stats område og bestemt til en tredje stat, forudsat at den anden stat eller den tredje stat er en kontraherende part; eller

- ii) befordring gennem en kontraherende parts område af energimaterialer og -produkter hidrørende fra en anden kontraherende parts område og bestemt til denne anden parts område, medmindre de to berørte kontraherende parter indgår anden aftale og i fællesskab registrerer denne aftale i bilag N. De to kontraherende parter kan slette deres registrering i bilag N ved skriftlig fælles meddelelse herom til Sekretariatet; Sekretariatet gør alle de andre kontraherende parter bekendt hermed. Slettelsen får virkning fire uger efter meddelelsen herom.

b) »Energitransportinfrastrukturer«: Højtryksrørledninger til gastransport, højspændingsnet og ledninger til eltransmission, rørledninger til transport af råolie, rørledninger til kulopslemning, rørledninger til olieprodukter samt andre faste anlæg til håndtering af energimaterialer og -produkter.

Artikel 8

Teknologioverførsel

1. De kontraherende parter aftaler at fremme adgang til og overførsel af energiteknologi på et kommercielt og ikke-diskriminerende grundlag med henblik på at befordre samhandelen med energimaterialer og -produkter og investeringer heri og opfylde charterets målsætninger i overensstemmelse med deres love og bestemmelser og under hensyntagen til beskyttelse af intellektuel ejendomsret.

2. Så vidt det er nødvendigt i henhold til stk. 1, fjerner de kontraherende parter derfor bestående hindringer og skaber ingen nye hindringer for overførsel af teknologi vedrørende energimaterialer og -produkter samt udstyr og tjenesteydelser i tilknytning hertil, dog med forbehold af ikke-spredningsforpligtelser og andre internationale forpligtelser.

Artikel 9

Adgang til kapital

1. De kontraherende parter erkender vigtigheden af åbne kapitalmarkeder som middel til at fremme kapitalstrømmene til finansiering af handel med energimaterialer og -produkter og til investeringer og fremme af investeringer i økonomiske aktiviteter i energisektoren på andre kontraherende parters områder, navnlig dem, der befinder sig i en overgangsökonomi. Hver kontraherende part skal derfor søge at lempe betingelserne for adgang til sit kapitalmarked for selskaber og statsborgere fra andre kontraherende parter med henblik på finansiering af handel med energimaterialer og -produkter og investeringer i økonomiske aktiviteter i energisektoren på disse andre kontraherende parters områder på vilkår, der ikke er mindre gunstige end de vilkår, den pågældende kontraherende part under tilsvarende omstændigheder tilstår sine egne selskaber og statsborgere eller selskaber og statsborgere fra enhver anden kontraherende part eller tredjestat, afhængigt af hvilke vilkår der er de gunstigste.

2. En kontraherende part kan vedtage og videreføre programmer for adgang til offentlige lån, tilskud, garantier eller forsikring til fremme af handel eller investeringer i udlandet. Den skal tilbyde disse muligheder i overensstemmelse med de pågældende programmers mål, betingelser og kriterier (der omfatter mål, betingelser eller kriterier vedrørende forretningsområdet for en ansøger om sådanne muligheder eller vedrørende leveringsstedet for varer eller tjenesteydelser, der leveres med støtte fra en af disse muligheder), til investeringer i økonomiske aktiviteter i energisektoren i andre kontraherende parter eller til finansiering af handel med energimaterialer og -produkter med andre kontraherende parter.

3. Når de kontraherende parter gennemfører programmer for økonomiske aktiviteter i energisektoren for at forbedre de kontraherende parters økonomiske stabilitet og investeringsklima, bestræber de sig på at fremme transaktionerne og udnytte de relevante internationale finansinstitutters fagkundskab.

4. Intet i denne artikel hindrer:

- a) finansinstitutter i at anvende deres egen udlåns- eller garantipraksis baseret på markedsprincipper og forsigtighedshensyn; eller
- b) en kontraherende part i at træffe foranstaltninger:
 - i) af forsigtighedsgrunde, herunder til beskyttelse af investorer, forbrugere, deponenter, forsikringstagere eller personer, over for hvilke en leverandør af finansielle tjenesteydelser har en betroet forpligtelse; eller
 - ii) til at sikre sit finanssystems og sine kapitalmarkeds integritet og stabilitet.

DEL III

INVESTERINGSFREMME OG -BESKYTTELSE

Artikel 10

Fremme, beskyttelse og behandling af investeringer

1. Alle kontrahenterne skal, i overensstemmelse med bestemmelserne i denne traktat, fremme og skabe stabile, rimelige, gunstige og gennemsigtige betingelser for, at investorer fra andre kontraherende parter kan foretage investeringer på deres område. Disse betingelser omfatter forpligtelse til altid at tilstå investeringer foretaget af

investorer fra andre kontraherende parter loyal og rimelig behandling. Sådanne investeringer skal endvidere nyde størst mulig beskyttelse og sikkerhed, og ingen kontraherende part må på nogen måde gennem urimelige eller diskriminerende foranstaltninger lægge hindringer i vejen for forvaltning, vedligeholdelse, brug, udnyttelse eller afhændelse af sådanne investeringer. Sådanne investeringer må under ingen omstændigheder tilstås en mindre gunstig behandling end tilladt i henhold til international ret, herunder traktatmæssige forpligtelser. Alle

de kontraherende parter skal opfylde de forpligtelser, de har indgået med en investor eller over for investeringer foretaget af investorer fra andre kontraherende parter.

2. Alle de kontraherende parter bestræber sig på at give investorer fra andre kontraherende parter den i stk. 3 beskrevne behandling med hensyn til investeringer på deres område.

3. I denne artikel forstås ved »behandling«: en af en kontraherende part tilstået behandling, som ikke er mindre gunstig end den behandling, den pågældende part giver sine egne investorer eller investorer fra en hvilken som helst anden kontraherende part eller et hvilket som helst tredjeland, afhængigt af hvilken behandling der er den gunstigste.

4. I henhold til en tillægstraktat skal hver part deri, på de deri fastsatte betingelser, tilstå investorer fra andre parter den i stk. 3 beskrevne behandling for så vidt angår investeringer på den pågældende parts område. Tillægstraktaten skal være åben for undertegnelse for stater og regionale organisationer for økonomisk integration, som har undertegnet eller tiltrådt nærværende traktat. Forhandlingerne om tillægstraktaten indledes senest den 1. januar 1995, så den kan indgås senest den 1. januar 1998.

5. Alle de kontraherende parter skal, med hensyn til investeringer på deres område, bestræbe sig på:

a) at begrænse undtagelser fra den i stk. 3 beskrevne behandling til et minimum

b) gradvis at fjerne bestående restriktioner for investorer fra andre kontraherende parter.

6. a) En kontraherende part kan, for så vidt angår investeringer på dens område, når som helst frivilligt gennem Sekretariatet erklære over for Charterkonferencen, at den ikke agter at indføre nye undtagelser fra den i stk. 3 beskrevne behandling.

b) En kontraherende part kan endvidere når som helst frivilligt forpligte sig til at tilstå investorer fra andre kontraherende parter den i stk. 3 beskrevne behandling med hensyn til investeringer i nogle eller alle de økonomiske aktiviteter i energisektoren på dens område. Sådanne forpligtelser anmeldes til Sekretariatet og opføres i bilag VC; ded er dermed bindende i henhold til denne traktat.

7. Alle de kontraherende parter skal tilstå investeringer på deres område foretaget af investorer fra andre kontraherende parter og de hertil knyttede aktiviteter, herunder forvaltning, vedligeholdelse, brug, udnyttelse eller afhændelse, en behandling, der ikke er mindre

gunstig end den behandling, de pågældende parter tilstår investeringer foretaget af deres egne investorer eller investorer fra en anden kontraherende part eller et tredjeland og de hertil knyttede aktiviteter, herunder forvaltning, vedligeholdelse, brug, udnyttelse eller afhændelse, afhængigt af hvilken behandling der er den gunstigste.

8. De nærmere bestemmelser for anvendelsen af stk. 7 i forbindelse med programmer, hvorunder en kontraherende part yder tilskud eller anden finansiel bistand til eller indgår kontrakter om teknologisk forskning og udvikling i energisektoren, fastsættes i den i stk. 4 beskrevne tillægstraktat. Alle de kontraherende parter skal gennem Sekretariatet holde Charterkonferencen underrettet om de gennemførelsesbestemmelser, de anvender på de i dette stk. beskrevne programmer.

9. Alle stater eller regionale organisationer for økonomisk integration, som undertegner eller tiltræder denne traktat, skal på den dato, hvor de undertegner traktaten eller deponerer deres tiltrædelsesinstrumenter, forelægge Sekretariatet en rapport med et resumé af alle love, bestemmelser eller andre foranstaltninger vedrørende:

a) undtagelser fra stk. 2, eller

b) de i stk. 8 omhandlede programmer.

De kontraherende parter ajourfører deres rapporter ved straks at forelægge Sekretariatet eventuelle ændringer deri. Charterkonferencen gennemgår rapporterne regelmæssigt.

Hvad angår litra a), kan en kontraherende part i sin rapport udpege dele af energisektoren, hvor den tilstår investorer fra andre kontraherende parter den i stk. 3 beskrevne behandling.

Hvad angår litra b), kan Charterkonferencen i sin gennemgang undersøge virkningerne af sådanne programmer på konkurrence og investeringer.

10. Uanset de andre bestemmelser i denne artikel finder den i stk. 3 og 7 beskrevne behandling ikke anvendelse på beskyttelse af intellektuel ejendomsret; behandlingen på dette område er som fastsat i de tilsvarende bestemmelser i de gældende internationale aftaler om beskyttelse af intellektuel ejendomsret, som de respektive kontraherende parter har indgået.

11. Med hensyn til artikel 26 betragtes en kontraherende parts anvendelse af en handelsrelateret investeringsforanstaltning, som beskrevet i artikel 5, stk. 1 og 2,

på en investering foretaget af en investor fra en anden kontraherende part bestående på tidspunktet for denne anvendelse, med forbehold af artikel 5, stk. 3 og 4, som en overtrædelse af en forpligtelse indgået af den førstnævnte kontraherende part i henhold til denne del.

12. Alle de kontraherende parter sørger for, at deres nationale love indeholder effektive midler til fremsættelse af fordringer og håndhævelse af rettigheder med hensyn til investeringer, investeringsaftaler og investeringstilladelser.

Artikel 11

Ledende personale

1. En kontraherende part behandler, med forbehold af sine love og bestemmelser vedrørende fysiske personers indrejse, ophold og arbejde, i god tro ansøgninger fra investorer fra en anden kontraherende part og fra ledende personale, der beskæftiges af sådanne investorer eller af sådanne investorer investeringer, om indrejse og midlertidigt ophold på den kontraherende parts område med henblik på at indlede aktiviteter i forbindelse med realisering eller udvikling, forvaltning, vedligeholdelse, brug, udnyttelse eller afhændelse af de pågældende investeringer, herunder ydelse af rådgivning og vigtige tekniske tjenester.

2. En kontraherende part tillader investorer fra en anden kontraherende part, som har investeringer på dens område, og sådanne investorer investeringer, at beskæftige ledende personale efter investorens eller investeringens valg, uanset nationalitet og statsborgerskab, forudsat at det pågældende personale har fået tilladelse til indrejse, ophold og arbejde i den førstnævnte kontraherende parts område, og at den pågældende beskæftigelse er i overensstemmelse med de betingelser og tidsfrister, der er fastsat i den tilladelse, der er indrømmet det pågældende personale.

Artikel 12

Erstatning for tab

1. Undtagen i tilfælde, hvor artikel 13 finder anvendelse, tilstås en investor fra en kontraherende part, som lider tab i tilknytning til en investering på en anden parts område som følge af krig eller anden bevæbnet konflikt, nationalt alarmberedskab, indre uroligheder eller andre lignende begivenheder i det pågældende område, af den sidstnævnte kontraherende part den gunstigste behandling med hensyn til skadesløsholdelse, godtgørelse, erstatning eller anden ordning, som den pågældende kontraherende part tilstår andre investorer, det være sig partens egne investorer, investorer fra en anden kontraherende part eller investorer fra et tredjeland.

2. Med forbehold af stk. 1 tilstås investorer fra en kontraherende part, som i en af de i stk. 1 nævnte situationer lider tab på en anden kontraherende parts område

- a) fordi hæren eller myndighederne i den sidstnævnte part helt eller delvis beslaglægger deres investeringer; eller
- b) fordi den sidstnævnte part eller dennes myndigheder helt eller delvis ødelægger deres investeringer, uden at dette nødvendiggøres af situationen

skadesløsholdelse eller erstatning, som i begge tilfælde skal være hurtig, adækvat og effektiv.

Artikel 13

Ekspropriering

1. Investeringer foretaget af investorer fra en kontraherende part på en anden kontraherende parts område kan ikke nationaliseres, eksproprieres eller underkastes foranstaltninger med tilsvarende virkning (i det følgende benævnt »ekspropriering«), medmindre denne ekspropriering:

- a) gennemføres i almenhedens interesse
- b) ikke er diskriminerende
- c) gennemføres forskriftsmæssigt; og
- d) ledsages af hurtig, adækvat og effektiv erstatning.

Erstatningen beløber sig til den eksproprierede investeringens realistiske markedsværdi på tidspunktet umiddelbart inden, eksproprieringen eller den forestående ekspropriering blev kendt på en sådan måde, at den påvirkede investeringens værdi (i det følgende benævnt »vurderingsdato«).

Denne rimelige markedsværdi skal på investorens anmodning udtrykkes i en frit konvertibel valuta på grundlag af markedskursen for den pågældende valuta på vurderingsdatoen. Erstatningen skal også omfatte en rente til en kommerciel, markedsbaseret rentesats for perioden fra eksproprieringsdatoen indtil udbetalingsdatoen.

2. Den berørte investor har ret til at få underkastet sin sag, vurderingen af sin investering og erstatningsbetalingen hurtig prøvelse for en retlig myndighed eller anden kompetent og uafhængig myndighed i den eksproprierende kontraherende part i henhold til denne parts lovgivning og i overensstemmelse med principperne i stk. 1.

3. For at undgå al tvivl omfatter ekspropriering også situationer, hvor en kontraherende part eksproprierer aktiver, der indehaves af et selskab eller en virksomhed, der er etableret på den pågældende parts område, og i hvilken en investor fra en anden kontraherende part har en investering, herunder gennem aktier.

Artikel 14

Pengeoverførsler i forbindelse med investeringer

1. Alle de kontraherende parter skal, for så vidt angår investeringer på deres område foretaget af investorer fra andre kontraherende parter, sikre fri overførsel til og fra deres område, herunder overførsel af:

- a) startkapitalen plus eventuel yderligere kapital til vedligeholdelse og udvikling af en investering
- b) afkast
- c) betalinger i henhold til en kontrakt, herunder afdrag på hovedstolen og betalinger af påløbne renter i overensstemmelse med en låneaftale
- d) ubrugte indtægter og andre vederlag til personale fra udlandet, der er ansat i forbindelse med den pågældende investering
- e) udbytte af salg eller likvidation af hele eller en del af en investering
- f) betalinger hidrørende fra bilæggelse af en tvist
- g) erstatningsbetalinger i henhold til artikel 12 og 13.

2. Overførsler som omhandlet i stk. 1 effektueres straks i en frit konvertibel valuta (undtagen i tilfælde af afkast i naturalier).

3. Overførsler effektueres til markedskursen på overførselsdatoen for så vidt angår spotforretninger i den valuta, der skal overføres. Er der ikke noget valutamarked, anvendes den seneste kurs for udefra kommende investeringer eller den seneste kurs for omregning af valuta til særlige trækningsrettigheder, afhængigt af hvilken kurs der er mest gunstig for investoren.

4. Uanset stk. 1 til 3 kan en kontraherende part beskytte kreditorers rettigheder eller sikre efterlevelse af de gældende love om udstedelse, handel med og omsætning af værdipapirer og fuldbyrdelse af domme i civilretlige og strafferetlige procedurer ved at anvende de gældende love og bestemmelser på rimeligt, ikke-diskriminerende grundlag og i god tro.

5. Uanset stk. 2 kan kontraherende parter, som er stater, der tilhørte den tidligere Union af Socialistiske Sovjetrepublikker, indgå aftaler, hvorefter overførsler af betalinger kan effektueres i disse kontraherende parter valuta, forudsat at investeringer på deres områder foretaget af investorer fra andre kontraherende parter ikke i henhold til disse aftaler behandles mindre gunstigt end investeringer foretaget af investorer fra de kontraherende parter, som har indgået sådanne aftaler, eller investeringer foretaget af investorer fra tredjelande.

6. Uanset stk. 1, litra b), kan en kontraherende part begrænse overførsel af afkast i naturalier i tilfælde, hvor den kontraherende part i henhold til artikel 29, stk. 2, litra a), eller GATT og de dertil knyttede instrumenter har ret til at begrænse eller forbyde eksport eller salg med henblik på eksport af det produkt, det pågældende afkast i naturalier består af; i dette tilfælde skal den kontraherende part tillade overførsel af afkast i naturalier som godkendt eller specificeret i en investeringsaftale, investeringstilladelse eller anden skriftlig aftale mellem den kontraherende part og en investor fra en anden kontraherende part eller vedkommendes investering.

Artikel 15

Subrogation

1. Hvis en kontraherende part eller en af denne udpeget instans (i det følgende benævnt den »skadesløsholdende part«) effektuerer en betaling i henhold til en erstatning eller garanti for en investering foretaget af en investor (i det følgende benævnt den »skadesløsholdte part«) på en anden parts (i det følgende benævnt »værtspart«) område, skal værtsparten anerkende

a) at den skadesløsholdende part overdrages alle rettigheder og fordringer i forbindelse med den pågældende investering, og

b) at den skadesløsholdende part har ret til at gøre alle sådanne rettigheder og fordringer gældende gennem subrogation.

2. Den skadesløsholdende part har under alle omstændigheder ret til

a) samme behandling med hensyn til de rettigheder og fordringer, den har opnået gennem den i stk. 1 omhandlede overdragelse, og

b) de samme betalinger som følge af disse rettigheder og fordringer

som den skadesløsholdte part i medfør af denne traktat havde ret til at modtage i tilknytning til den pågældende investering.

3. I en procedure i henhold til artikel 26 kan en kontraherende part ikke, med henblik på forsvar, modkrav, ret til modregning eller af en hvilken som helst anden årsag, gøre gældende, at skadeserstatning eller anden erstatning for alle eller en del af de påståede skader er eller vil blive modtaget i henhold til en forsikrings- eller garantikontrakt.

Artikel 16

Forholdet til andre aftaler

Hvis to eller flere kontraherende parter har tiltrådt en tidligere international aftale eller tiltræder en efterfølgende international aftale, som vedrører anvendelsesområdet for denne traktats del III eller V

- 1) kan intet i denne traktats del III eller V fortolkes som en fravigelse fra bestemmelserne i denne anden aftale eller fra retten til bilæggelse af tvister med hensyn hertil i henhold til den pågældende aftale; og
- 2) kan intet i bestemmelserne i den anden aftale fortolkes som en fravigelse fra bestemmelserne i denne traktats del III eller V eller fra retten til bilæggelse af tvister med hensyn hertil i henhold til denne traktat

hvis disse bestemmelser er mere gunstige for investoren eller for investeringen.

Artikel 17

Ikke-anvendelse af del III i visse tilfælde

Alle de kontraherende parter forbeholder sig ret til at nægte følgende at drage fordel af del III:

- 1) en retlig enhed, såfremt den ejes eller kontrolleres af statsborgere i et tredjeland, og såfremt den ikke har vigtige forretningsaktiviteter på den kontraherende parts område, hvor den er stiftet; eller
- 2) en investering, såfremt den nægtende kontraherende part fastslår, at den pågældende investering er en investering foretaget af en investor fra et tredjeland, med hvilket den nægtende kontraherende part
 - a) ikke har diplomatiske forbindelser, eller
 - b) træffer eller opretholder foranstaltninger,
 - i) som forbyder transaktioner med investorer fra det pågældende land, eller
 - ii) som ville blive overtrådt eller omgået, hvis fordelene ved del III blev indrømmet investorer fra det pågældende land eller disse investorer investeringer.

DEL IV

FORSKELLIGE BESTEMMELSER

Artikel 18

Suverænitets over energiressourcerne

1. De kontraherende parter anerkender en stats suverænitets og suveræne rettigheder over sine energiressourcer. De bekræfter, at disse rettigheder skal udøves i overensstemmelse med de folkeretlige bestemmelser.
2. Uden at dette berører traktatens mål, der er at fremme adgangen til energikilderne og prospektering og udvikling heraf på et kommercielt grundlag, begrænser traktaten ikke på nogen måde de kontraherende parter bestemmelser om ejendomsretten til energikilderne.
3. De enkelte stater bevarer navnlig retten til at bestemme, hvilke dele af deres områder der skal stilles til

rådighed for prospektering og udvikling af deres energiressourcer, hvor intensivt de må udnyttes, og hvor hurtigt de må udtømmes eller på anden måde udnyttes, samt retten til at fastsætte og opkræve skatter, licensafgifter og andre finansielle ydelser som følge af sådan prospektering og udnyttelse og at udstede miljøbesskyttelses- og sikkerhedsforskrifter for energiprospektering, -udvikling og -udnyttelse på deres områder, og til at deltage i prospektering og udnyttelse, bl.a. gennem direkte deltagelse fra regeringens side eller gennem statsvirksomheder.

4. De kontraherende parter bestræber sig på at fremme adgangen til energiressourcerne, bl.a. ved på ikke-diskriminerende vis og på grundlag af offentliggjorte kriterier at indrømme tilladelser, licenser, koncessioner og kontrakter til prospektering og efterforskning efter eller udnyttelse og udvinding af energiressourcer.

*Artikel 19***Miljøaspekter**

1. De kontraherende parter skal med henblik på bæredygtig udvikling og under hensyntagen til deres forpligtelser i henhold til de internationale miljøaftaler, de er parter i, på en i økonomisk henseende effektiv måde søge at mindske skadelige miljøvirkninger på eller uden for deres områder forårsaget af de operationer, der som led i energikredsløbet gennemføres på deres områder, og træffe passende sikkerhedsforskrifter. I denne forbindelse efterlever parterne kravet om omkostningseffektivitet. Alle de kontraherende parter skal som led i deres politik og foranstaltninger bestræbe sig på at træffe forebyggende foranstaltninger til at forhindre eller mindske miljødelæggelser. De kontraherende parter er enige om, at den, der forurener på de kontraherende parters områder, i princippet skal bære omkostningerne ved forureningen, herunder grænseoverskridende forurening; dette skal ske i almenhedens interesse og uden at forvride investeringer i energikredsløbet eller den internationale samhandel. De kontraherende parter skal derfor:

- a) tage hensyn til miljøaspekterne, når de fastlægger og gennemfører deres energipolitik
- b) fremme markedsorienteret prisdannelse og større hensyntagen til miljøomkostningerne og -fordelene i hele energikredsløbet
- c) i overensstemmelse med artikel 34, stk. 4, fremme samarbejde om virkeliggørelse af charterets miljømålsætninger og samarbejde om internationale miljøstandarder for energikredsløbet, samtidig med at de tager hensyn til deres indbyrdes forskelle for så vidt angår de skadelige virkninger og bekæmpelsesomkostningerne
- d) gøre en særlig indsats for at forbedre energieffektiviteten, udvikle og anvende vedvarende energikilder, fremme anvendelsen af renere brændstoffer og udnytte teknologi og teknologiske midler til at mindske forureningen
- e) fremme indsamling og udveksling mellem de kontraherende parter af oplysninger om miljøforsvarlig og økonomisk effektiv energipolitik og omkostningseffektiv praksis og teknologi
- f) fremme befolkningens viden om energisystemernes miljøvirkninger, om mulighederne for at forebygge og mindske de skadelige miljøvirkninger og om omkostningerne ved de forskellige forebyggelses- og bekæmpelsesforanstaltninger

g) fremme og samarbejde om forskning i og udvikling og anvendelse af energieffektive og miljøvenlige teknologier, fremgangsmåder og processer, som mindsker de skadelige miljøvirkninger af alle energikredsløbets forskellige dele på en i økonomisk henseende effektiv måde

h) fremme gunstige betingelser for overførsel og videreformidling af sådanne teknologier, under hensyntagen til kravet om adækvat og effektiv beskyttelse af intellektuel ejendomsret:

i) fremme gennemsigtig vurdering af miljøvirkningerne af miljøfølsomme energiinvesteringsprojekter, på et tidligt stadium forud for beslutningstagning vedrørende sådanne projekter, og efterfølgende overvågning af miljøvirkningerne;

j) fremme bevidstgørelse og udveksling af oplysninger på internationalt plan om de kontraherende parters relevante miljøprogrammer og -normer og om gennemførelsen af disse programmer og normer

k) efter anmodning og alt efter deres disponible ressourcer, deltage i udviklingen og gennemførelsen af passende miljøprogrammer i de kontraherende parter.

2. Efter anmodning fra en eller flere kontraherende parter skal tvister vedrørende anvendelsen eller fortolkningen af bestemmelserne i denne artikel, for så vidt der ikke findes ordninger til bilæggelse af sådanne tvister i andre passende internationale fora, gennemgås af charterkonferencen med henblik på bilæggelse.

3. I denne artikel forstås ved:

a) »Energikredsløb«: hele energikæden, herunder aktiviteter i forbindelse med prospektering samt efterforskning efter samt produktion, omdannelse, oplagring, transport, distribution og forbrug af de forskellige energiformer og behandling og bortskaffelse af affald samt nedlukning, standsning eller ophør af disse aktiviteter, under hensyn til kravet om minimering af skadelige miljøvirkninger

b) »Miljøvirkning«: en virkning forårsaget af en given aktivitet på miljøet, herunder menneskers sundhed og sikkerhed, planter, dyr, jordbund, luft, vand, klima, landskaber og historiske monumenter eller andre anlæg eller vekselvirkninger mellem disse faktorer; herunder også de virkninger på kulturarven eller de socioøkonomiske vilkår, ændringer i disse faktorer forårsager

- c) »Forbedring af energieffektiviteten«: den samme produktionsenhed (af en vare eller tjenesteydelse) bevares, uden at dens kvalitet eller ydeevne nedsættes, samtidig med at den energimængde, der kræves til den pågældende produktion, mindskes
- d) »Omkostningseffektiv«: virkeliggørelse af et nærmere bestemt mål til de lavest mulige omkostninger eller opnåelse af den størst mulige fordel til en given omkostning.
- a) en fordel indrømmet af en kontraherende part i henhold til de skattemæssige bestemmelser i en konvention, aftale eller et arrangement som beskrevet i stk. 7, litra a), nr. ii), eller
- b) skattemæssige foranstaltninger, som skal sikre effektiv skatteinddrivning, medmindre en kontraherende parts foranstaltninger vilkårligt diskriminerer energimaterialer og -produkter med oprindelse i eller bestemt for en anden kontraherende part eller vilkårligt begrænser fordele indrømmet i henhold til artikel 7, stk. 3.

Artikel 20

Gennemsigtighed

1. Alment gældende love, bestemmelser, retslige afgørelser og administrative regler, som berører handelen med energimaterialer og -produkter, omfattes i medfør af artikel 29, stk. 2, litra a), af bestemmelserne om gennemsigtighed i GATT og de relevante dertil knyttede instrumenter.
2. Alment gældende love, bestemmelser, retslige afgørelser og administrative regler, som en kontraherende part sætter i kraft, og aftaler, der er i kraft mellem kontraherende parter, vedrørende andre spørgsmål, der er omfattet af denne traktat, skal også offentliggøres hurtigt, så de kontraherende parter og investorerne kan få kendskab dertil. Bestemmelserne i dette stykke forpligter ikke nogen kontraherende part til at afsløre fortrolige oplysninger, som vil kunne være til hinder for håndhævelsen af love eller på anden vis stride mod almene interesser eller krænke en investors retmæssige kommercielle interesser.
3. Hver kontraherende part udpeger et eller flere informationskontorer, hvortil anmodninger om oplysninger om de ovennævnte love, bestemmelser, retslige afgørelser og administrative regler kan rettes, og meddeler straks resultatet af udpegningen til Sekretariatet, som giver oplysninger herom efter anmodning.
3. Artikel 10, stk. 2 og 7, gælder for de kontraherende parters skattemæssige foranstaltninger, medmindre de vedrører indkomst og kapital, idet disse bestemmelser dog ikke gælder for:
- a) pålæggelse af mestbegunstigelsesbehandlingsforpligtelser med hensyn til fordele, som er indrømmet af en kontraherende part i henhold til skattebestemmelserne i en konvention, aftale eller et arrangement, som beskrevet i stk. 7, litra a), nr. ii), eller som hidrører fra medlemskab af en regional organisation for økonomisk integration; eller
- b) skattemæssige foranstaltninger, som skal sikre effektiv skatteinddrivning, medmindre disse foranstaltninger vilkårligt diskriminerer en investor fra en anden kontraherende part eller vilkårligt begrænser fordele indrømmet i henhold til investeringsbestemmelserne i denne traktat.
4. Artikel 29, stk. 2 til 6, gælder for skattemæssige foranstaltninger, medmindre de vedrører indkomst eller kapital.
5. a) Artikel 13 finder anvendelse på skatter.

Artikel 21

Beskatning

1. Med forbehold af denne artikel, indføres der ikke ved denne traktat rettigheder eller forpligtelser vedrørende de kontraherende parters skattemæssige foranstaltninger. I tilfælde af uoverensstemmelse mellem denne artikel og andre bestemmelser i denne traktat, har denne artikel forrang.
2. Artikel 7, stk. 3, gælder for skattemæssige foranstaltninger, medmindre de vedrører indkomst eller kapital; dog gælder bestemmelsen ikke for:
- i) Den investor eller den kontraherende part, der hævder, at der er tale om ekspropriering, skal forelægge den relevante kompetente skattemyndighed spørgsmålet om, hvorvidt skatten udgør en ekspropriering, eller hvorvidt skatten er diskriminerende. Forelægger investoren eller den kontraherende part ikke sagen for den omhandlede myndighed, skal de organer, der skal bilægge tvister i henhold til artikel 26, stk. 2, litra c), eller 27, stk. 2, forelægge sagen for de relevante kompetente skattemyndigheder.

- ii) De kompetente skattemyndigheder søger at løse spørgsmålet senest seks måneder efter at have fået sagen forelagt. I tilfælde af spørgsmål vedrørende ikke-forskelsbehandling skal de kompetente skattemyndigheder anvende bestemmelserne om ikke-forskelsbehandling i den relevante skattekonvention, eller, hvis den relevante skattekonvention ikke indeholder bestemmelser om ikke-forskelsbehandling, som kan finde anvendelse på den pågældende skat, eller hvis der ikke er en sådan skattekonvention i kraft mellem de pågældende kontraherende parter, skal de anvende ikke-forskelsbehandlingsprincipperne i henhold til modelkonventionen om beskatning af indkomst og kapital under Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling.
- iii) Organer, der anmodes om at bilægge tvister i henhold til artikel 26, stk. 2, litra c), eller 27, stk. 2, kan tage hensyn til de konklusioner, de kompetente skattemyndigheder er nået til med hensyn til, om skatten udgør en ekspropriering. Disse organer skal tage hensyn til de konklusioner, de kompetente myndigheder er nået til inden for den i nr. ii) fastsatte seks månedersfrist, med hensyn til, om skatten er diskriminerende. Disse organer kan også tage hensyn til konklusioner, som de kompetente skattemyndigheder når frem til efter udløbet af seks månedersfristen.
- iv) Inddrages de kompetente myndigheder i en sådan sag efter udløbet af den i nr. ii) omhandlede seks månedersfrist, kan dette under ingen omstændigheder føre til en forsinkelse i procedurerne i henhold til artikel 26 og 27.
6. Artikel 14 begrænser ikke på nogen måde en kontraherende parts ret til at pålægge eller opkræve en skat ved at tilbageholde beløbet ved kilden eller på anden måde.
7. I denne artikel forstås ved:
- a) »Skattemæssig foranstaltning«:
- i) alle skattebestemmelser i den lov, der gælder for den kontraherende part eller for en politisk underinddeling deraf eller for en lokal myndighed
- ii) alle skattebestemmelser i konventioner om undgåelse af dobbeltbeskatning eller andre internationale aftaler eller arrangementer, som den kontraherende part er bundet af.
- b) Som skat på indkomst eller kapital betragtes alle skatter, der pålægges indtægter og kapital helt eller

delvis, herunder skatter på udbytte fra afståelse af ejendom, skatter på fast ejendom, arv og gaver eller i det væsentlige hertil svarende skatter, skatter på det af virksomheder samlede udbetalte beløb til løn eller vederlag samt skatter på kapitalforøgelse.

- c) »Kompetent skattemyndighed«: den kompetente myndighed i henhold til en dobbeltbeskatningsaftale mellem de kontraherende parter eller, hvis en sådan aftale ikke er i kraft, den minister eller det ministerium, der har skatter som myndighedsområde, eller deres godkendte repræsentanter.
- d) Udtrykket »skattebestemmelser« og »skatter« omfatter på ingen måde told.

Artikel 22

Statsvirksomheder og virksomheder med særlige rettigheder

- Hver kontraherende part sikrer, at statsvirksomheder, som den måtte oprette eller videreføre, udøver deres aktiviteter i forbindelse med salg eller levering af varer og tjenesteydelser på dens område på en måde, der er i overensstemmelse med den pågældende kontraherende parts forpligtelser i henhold til denne traktats del III.
- Ingen kontraherende part må opfordre en statsvirksomhed til eller kræve af den, at den udøver sine aktiviteter på den kontraherende parts område på en måde, der strider mod den kontraherende parts forpligtelser i henhold til denne traktat.
- Hver kontraherende part sikrer, at et statsorgan, som den opretter eller viderefører, og hvortil den overdrager regulerende, administrative eller andre regeringsbeføjelser, udøver disse beføjelser på en måde, der er i overensstemmelse med den pågældende kontraherende parts forpligtelser i henhold til denne traktat.
- Ingen kontraherende part må opfordre noget organ, som den indrømmer eksklusive eller særlige rettigheder, til eller kræve af det, at det udøver sine aktiviteter på den pågældende parts område på en måde, der strider mod den kontraherende parts forpligtelser i henhold til denne traktat.
- I denne artikel forstås ved »organ« virksomheder, agenturer eller andre organisationer eller privatpersoner.

*Artikel 23***Regionale og lokale myndigheders overholdelse af bestemmelserne**

1. Alle de kontraherende parter har i henhold til denne traktat det fulde ansvar for, at alle traktatens bestemmelser overholdes, og træffer alle de rimelige foranstaltninger, de har mulighed for, for at sikre, at regionale og lokale regeringer og myndigheder på deres områder opfylder traktatens bestemmelser.

2. Bestemmelserne om bilæggelse af tvister i denne traktats del II, IV og V kan gøres gældende med hensyn til foranstaltninger, som er truffet af regionale eller lokale regeringer eller myndigheder på en kontraherende parts område, og som har indvirkning på den pågældende kontraherende parts overholdelse af denne traktat.

*Artikel 24***Undtagelser**

1. Denne artikel finder ikke anvendelse på artikel 12, 13 og 29.

2. Bestemmelserne i denne traktat, bortset fra

a) de i stk. 1 omhandlede, og

b) for så vidt angår nr. i), denne traktats del III,

forhindrer ikke nogen kontraherende part i at træffe eller håndhæve foranstaltninger,

i) der er nødvendige for at beskytte menneskers, dyrs eller planter liv eller sundhed

ii) der er væsentlige for erhvervelse eller distribution af energimaterialer og -produkter i situationer med forsyningsknappehed af årsager, der ligger uden for den pågældende kontraherende parts kontrol, forudsat at sådanne foranstaltninger er i overensstemmelse med principperne om,

A) at alle andre kontraherende parter har ret til en rimelig andel af de internationale forsyninger af sådanne energimaterialer og -produkter, og

B) at sådanne foranstaltninger, som strider mod denne traktat, skal indstilles, så snart de betingelser, der lå til grund herfor, ikke længere foreligger

iii) som er bestemt til at gavne investorer, som tilhører den oprindelige befolkning eller socialt eller økonomisk dårligt stillede personer eller befolknings-

grupper eller deres investeringer, og som anmeldes til Sekretariatet som sådanne, forudsat at disse foranstaltninger

A) ikke har betydelig indvirkning på den pågældende kontraherende parts økonomi, og

B) ikke diskriminerer mellem investorer fra andre kontraherende parter og investorer fra den pågældende kontraherende part, medmindre sidstnævnte henhører til dem, foranstaltningerne er bestemt for

forudsat at ingen sådan foranstaltning udgør en skjult begrænsning for økonomiske aktiviteter i energisektoren eller vilkårlig eller ubegrundet forskelsbehandling mellem kontraherende parter eller mellem investorer eller andre interesserede personer fra kontraherende parter. Sådanne foranstaltninger skal være behørigt begrundede og må ikke mere end strengt nødvendigt til det erklærede formål ophæve eller mindske de fordele, som en eller flere andre kontraherende parter med rimelighed kan forvente i henhold til denne traktat.

3. Bestemmelserne i denne traktat, bortset fra de i stk. 1 omhandlede, må ikke fortolkes således, at de kan forhindre kontraherende parter i at træffe foranstaltninger, som de finder nødvendige:

a) til beskyttelse af deres væsentlige sikkerhedsinteresser, herunder interesser,

i) der vedrører militære anlægs forsyning med energimaterialer og -produkter, eller

ii) foranstaltninger, der træffes i krigstid, under væbnede konflikter eller andre beredskabssituationer i de internationale forbindelser

b) som led i gennemførelsen af deres politik for ikke-spredning af kernevåben eller andre eksplosive nukleare anordninger, eller som kræves til opfyldelse af deres forpligtelser i henhold til traktaten om ikke-spredning af kernevåben, retningslinjerne for eksportlande af udstyr og teknologi på det nukleare område (Nuclear Suppliers Guidelines) samt andre internationale forpligtelser eller forståelser vedrørende ikke-spredning; eller

c) til opretholdelse af den offentlige orden.

Sådanne foranstaltninger må ikke udgøre en skjult begrænsning af transit.

4. Bestemmelserne i denne traktat om mestbegunstigelsesbehandling forpligter ikke nogen kontraherende

part til at lade investorer i andre kontraherende parter nyde præferencebehandling:

- a) som følge af den pågældende kontraherende parts medlemskab af et frihandelsområde eller en toldunion, eller
- b) som indrømmes gennem en bilateral eller multilateral aftale om økonomisk samarbejde mellem stater, der var del af den tidligere Union af Socialistiske Sovjetrepublikker, indtil deres gensidige økonomiske forbindelser fastsættes på et definitivt grundlag.

Artikel 25

Aftaler om økonomisk integration

1. Bestemmelserne i denne traktat må ikke fortolkes således, at de forpligter en kontraherende part, som er part i en aftale om økonomisk integration (i det følgende

benævnt »AØI«), til, gennem mestbegunstigelsesbehandling, at lade en anden part, som ikke er part i den pågældende AØI, nyde godt af præferencebehandling, der anvendes mellem parterne i den pågældende AØI som følge af deres deltagelse heri.

2. I stk. 1 forstås ved »AØI« en aftale om væsentlig liberalisering af bl.a. handel og investeringer baseret på regler om forbud mod eller fjernelse af praktisk talt al forskelsbehandling mellem parterne heri gennem ophævelse af eksisterende diskriminerende foranstaltninger og/eller forbud mod nye eller supplerende diskriminerende foranstaltninger, enten på tidspunktet for den pågældende aftales ikrafttræden eller inden for en rimelig tidsramme.

3. Denne artikel berører ikke anvendelsen af GATT og de dertil knyttede instrumenter i henhold til artikel 29.

DEL V

BILÆGGELSE AF TVISTER

Artikel 26

Bilæggelse af tvister mellem en investor og en kontraherende part

1. Tvister mellem en kontraherende part og en investor fra en anden kontraherende part vedrørende en investering foretaget af sidstnævnte på den førstnævntes område og vedrørende en påstået misligholdelse fra den førnævnte parts side af en forpligtelse i henhold til del III, skal om muligt afgøres i mindelighed.

2. Kan sådanne tvister ikke afgøres efter bestemmelserne i stk. 1 inden tre måneder efter den dato, hvor en af parterne i tvisten har anmodet om mindelig afgørelse, kan den i tvisten deltagende investor vælge at henvise tvisten til bilæggelse:

a) for den tvistende kontraherende parts domstol eller forvaltningsdomstol

b) i overensstemmelse med en tidligere fastsat, anvendelig bilæggelsesprocedure, eller

c) i overensstemmelse med stk. 3 til 8.

3. a) Udelukkende med forbehold af litra b) og c) giver alle de kontraherende parter hermed deres ubetingede samtykke til, at en tvist henvises til international voldgift eller forligsmægling i overensstemmelse med denne artikel.

b) i) De i bilag ID opførte kontraherende parter giver ikke et sådant ubetinget samtykke, hvis investoren tidligere har henvist tvisten i henhold til stk. 2, litra a) eller b).

ii) Med henblik på gennemsigtighed skal alle de i bilag ID opførte kontraherende parter forelægge Sekretariatet en skriftlig erklæring om deres politik, praksis og betingelser på dette område senest på datoen for deponering af deres ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrument i overensstemmelse med artikel 39 eller deponering af deres tiltrædelsesinstrument i overensstemmelse med artikel 41.

c) Kontraherende parter, der er opført i bilag IA, giver ikke et sådant ubetinget samtykke med hensyn til tvister, der opstår vedrørende artikel 10, stk. 1, sidste punktum.

4. Vælger en investor at henvise tvisten til afgørelse i henhold til stk. 2, litra c), skal vedkommende yderligere give skriftligt samtykke til, at tvisten henvises til:

a) i) Det Internationale Center til Bilæggelse af Investerings tvister, oprettet i henhold til konventionen om bilæggelse af investeringstvister mellem stater og statsborgere fra andre stater, åbnet for undertegnelse i Washington den 18. marts 1965 (i det følgende benævnt »ICSID-konventionen«), hvis både investorens kontraherende part og den

tvistende kontraherende part er parter i ICSID-konventionen; eller

- ii) Det Internationale Center til Bilæggelse af Investeringsattester, oprettet i henhold til den i nr. i) nævnte konvention, på grundlag af reglerne for den supplerende ordning for centrets sekretariats administration af procedurene (i det følgende benævnt »reglerne for den supplerende ordning«), hvis investorens kontraherende part eller den tvistende kontraherende part, men ikke begge, er part i ICSID-konventionen; eller

- b) en enkelt voldgiftsmand eller en ad hoc-voldgiftsdomstol etableret i henhold til voldgiftsreglerne i De Forenede Nationers Kommission for International Handelsret (i det følgende benævnt »UNCITRAL«); eller

- c) en voldgiftsprocedure under Stockholms handelskammeres voldgiftsinstitut.

- 5. a) Samtykke i henhold til stk. 3 skal, sammen med investorens skriftlige samtykke i henhold til stk. 4, anses for at opfylde kravet om:

- i) skriftligt samtykke fra parterne i en tvist i overensstemmelse med ICSID-konventionens kapitel II og reglerne for tillægsordningen

- i) en »skriftlig aftale« i overensstemmelse med artikel II i De Forenede Nationers konvention om anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske voldgiftsafgørelser, udfærdiget i New York den 10. juni 1958 (i det følgende benævnt »New York-konventionen«); og

- iii) »at parterne i en kontrakt har vedtaget det skriftligt« i overensstemmelse med artikel 1 i UNCITRAL-voldgiftsreglerne.

- b) Voldgift i henhold til denne artikel skal på anmodning af en part i tvisten gennemføres i en stat, som er part i New York-konventionen. Klager, der henvises til voldgift i henhold til denne bestemmelse, betragtes som værende affødt af et handelsforhold eller en handelstransaktion som omhandlet i New York-konventionens artikel I.

- 6. En voldgiftsret oprettet i henhold til stk. 4 afgør tvistens genstand i overensstemmelse med denne traktat

og de gældende regler og principper i international ret.

7. En investor, bortset fra en fysisk person, som har samme statsborgerskab som en kontraherende part, der er part i tvisten på datoen for det i stk. 4 omhandlede skriftlige samtykke, og som, inden der opstår en tvist mellem vedkommende investor og den pågældende kontraherende part, kontrolleres af investorer fra en anden kontraherende part, skal med henblik på ICSID-konventionens artikel 25, stk. 2, litra b), behandles som en »statsborger fra en anden kontraherende stat« og skal med henblik på artikel 1, stk. 6, i reglerne om tillægsordningen behandles som en »statsborger fra en anden stat«.

8. Voldgiftskendelser, som også kan omfatte tilkendelse af renter, er endelige og bindende for tvistens parter. En voldgiftskendelse vedrørende en foranstaltning truffet af en regional eller lokal regering eller myndighed i den kontraherende part, der er part i tvisten, skal indeholde bestemmelse om, at den kontraherende part kan yde finansiel erstatning i stedet for en anden fastsat skadeserstatning. Hver kontraherende part gennemfører straks sådanne kendelser og sørger for, at de fuldbyrdes effektivt på deres område.

Artikel 27

Bilæggelse af tvister mellem kontraherende parter

1. De kontraherende parter bestræber sig på at bilægge tvister vedrørende anvendelsen eller fortolkningen af denne traktat ad diplomatisk vej.

2. Hvis en tvist ikke er bilagt i overensstemmelse med stk. 1 inden for en rimelig tidsfrist, kan begge tvistens parter, medmindre andet er fastsat i denne traktat eller vedtaget skriftligt af de kontraherende parter eller, for så vidt dette angår anvendelse eller fortolkning af artikel 6 eller artikel 19 eller, for kontraherende parter opført i bilag IA, artikel 10, stk. 1, sidste punktum, efter skriftlig meddelelse til den anden part i tvisten, henvise tvisten til en ad hoc-voldgiftsret i henhold til denne artikel.

3. En sådan ad hoc-voldgiftsret oprettes på følgende måde:

- a) Den part, der indleder proceduren, udpeger et medlem til Voldgiftsretten og underretter den anden kontraherende part i tvisten herom inden 30 dage efter, at den anden kontraherende part har modtaget den i stk. 2 omhandlede meddelelse.

- b) Inden 60 dage efter modtagelsen af den i stk. 2 nævnte skriftlige meddelelse udpeger den anden kontraherende part, der er part i tvisten, et medlem.

- Hvis udpegningen ikke finder sted inden for den foreskrevne tidsfrist, kan den kontraherende part, der har indledt proceduren, inden for 90 dage efter modtagelsen af den i stk. 2 omhandlede skriftlige meddelelse, kræve, at udpegningen finder sted i overensstemmelse med stk. 3, litra d).
- c) Et tredje medlem, som ikke må være statsborger i en kontraherende part, der er part i tvisten, udpeges af de kontraherende parter, der er parter i tvisten. Dette medlem er formand for Voldgiftsretten. Hvis de kontraherende parter inden for 150 dage efter modtagelsen af den i stk. 2 omhandlede meddelelse er ude af stand til at enes om udpegningen af det tredje medlem, finder denne udpegning, i overensstemmelse med litra d), sted efter anmodning fra en af de to kontraherende parter indgivet 180 dage efter modtagelsen af meddelelsen.
 - d) Udpegninger, der begæres i overensstemmelse med dette stykke, foretages af generalsekretæren for Den Stående Voldgiftsret senest 30 dage efter modtagelsen af begæring herom. Er generalsekretæren forhindret, foretages udpegningerne af præsidiets førstesekretær. Hvis også denne er forhindret, foretages udpegningerne af rettens alderspræsident.
 - e) Udpegninger i overensstemmelse med litra a) til d) skal foretages under hensyntagen til kandidaternes kvalifikationer og erfaringer, navnlig på de af denne traktat omfattede områder.
 - f) Medmindre de kontraherende parter er blevet enige om det modsatte, gælder voldgiftsreglerne under UNCITRAL, for så vidt de kontraherende parter, der er parter i tvisten, eller voldgiftsmændene ikke afviger derfra. Voldgiftsretten træffer sine afgørelser ved flertalsafstemning blandt medlemmerne.
 - g) Voldgiftsretten afgør tvisten i overensstemmelse med denne traktat og relevante folkeretlige regler og principper.
 - h) Voldgiftskendelsen er endelig og bindende for de kontraherende parter, der er parter i tvisten.
 - i) Hvis Voldgiftsretten i sin kendelse finder, at en foranstaltning truffet af en regional eller lokal regering eller myndighed på en i bilag P, del I, opført kontraherende parts område ikke er i overensstemmelse med denne traktat, kan begge tvistens parter gøre bestemmelserne i bilag P, del II, gældende.
 - j) Voldgiftsrettens udgifter, herunder vederlag til rettens medlemmer, afholdes med lige store dele af de kontraherende parter, der er parter i tvisten. Voldgiftsretten kan imidlertid efter eget skøn afgøre, at en af de tvistende kontraherende parter skal betale en større andel af omkostningerne.
 - k) Medmindre de kontraherende parter, der er parter i tvisten, vedtager andet, har Voldgiftsretten sæde i Haag og udnytter Den Stående Voldgiftsrets lokaler og faciliteter.
 - l) En genpart af voldgiftskendelsen deponeres hos Sekretariatet, som stiller den til rådighed for alle interesserede.

Artikel 28

Ikke-anvendelse af artikel 27 på visse tvister

En tvist mellem kontraherende parter vedrørende anvendelsen eller fortolkningen af artikel 5 eller 29 bilægges ikke i henhold til artikel 27, medmindre de tvistende kontraherende parter enes herom.

DEL VI

OVERGANGSBESTEMMELSER

Artikel 29

Midlertidige bestemmelser om handelsrelaterede spørgsmål

1. Bestemmelserne i denne artikel finder anvendelse på handel med energimaterialer og -produkter mellem kontraherende parter, hvoraf en eller flere ikke er part i GATT og de dertil knyttede instrumenter.

2. a) Handel med energimaterialer og -produkter mellem kontraherende parter, hvoraf mindst én ikke er part i GATT eller et dertil knyttet relevant instrument, reguleres, med forbehold af litra b) og c) og de i bilag G fastsatte undtagelser og bestemmelser, af bestemmelserne i GATT 1947 og de dertil knyttede instrumenter, som gældende pr. 1. marts 1994 og anvendt af GATT 1947-parterne i deres indbyrdes handel med energimaterialer og

-produkter, som om alle de kontraherende parter var parter i GATT 1947 og de dertil knyttede instrumenter.

b) Handel af denne art praktiseret af en kontraherende part, som er en stat, der var en del af den tidligere Union af Socialistiske Sovjetrepublikker, kan i stedet, med forbehold af bestemmelserne i bilag TFU, reguleres ved en aftale mellem to eller flere sådanne stater indtil den 1. december 1999 eller indtil den pågældende kontraherende parts tiltrædelse af GATT, afhængigt af hvilken dato der er den tidligste.

c) For handel mellem to parter, der er parter i GATT, finder litra a) ikke anvendelse, hvis en af parterne ikke er part i GATT 1947.

3. Hver signatar af denne traktat og hver stat eller regional organisation for økonomisk integration, der tiltræder denne traktat, skal på datoen for deres undertegnelse eller deponering af deres tiltrædelsesinstrumenter give Sekretariatet en liste over alle toldsatser og andre afgifter på energimaterialer og -produkter i forbindelse med import eller eksport, med angivelse af disse toldsatsers og andre afgifters beløbsmæssige størrelse på datoen for undertegnelse eller deponering. Ændringer i disse toldsatser eller andre afgifter meddeles Sekretariatet, som underretter de kontraherende parter herom.

4. Alle de kontraherende parter bestræber sig på ikke at forhøje toldsatser eller andre afgifter i forbindelse med import eller eksport,

a) når det drejer sig om import af energimaterialer og -produkter anført i afsnit I af listen vedrørende de kontraherende parter som omhandlet i artikel II i GATT, over den tærskel, der er fastsat i den nævnte liste, hvis den kontraherende part er part i GATT

b) når det drejer sig om eksport af energimaterialer og -produkter og import heraf, hvis den kontraherende part ikke er part i GATT, over den tærskel, der senest er meddelt Sekretariatet, medmindre andet er tilladt i medfør af stk. 2, litra a).

5. En kontraherende part kan kun forhøje disse toldsatser og andre afgifter over den i stk. 4 omhandlede tærskel,

a) hvis dette, for en sats eller anden afgift opkrævet i forbindelse med import, ikke er i overensstemmelse

med de anvendelige bestemmelser i GATT, bortset fra de bestemmelser i GATT 1947 og de dertil knyttede instrumenter, der er opført i bilag G, og de tilsvarende bestemmelser i GATT 1994 og de dertil knyttede instrumenter; eller

b) hvis den kontraherende part, så vidt det er den muligt i henhold til dens lovgivningsmæssige procedurer, har meddelt Sekretariatet, at den agter at foretage en sådan forhøjelse, har givet andre interesserede kontraherende parter rimelig mulighed for at blive hørt om den planlagte forhøjelse og har taget hensyn til eventuelle bemærkninger fra disse kontraherende parter.

6. Signatarerne forpligter sig til senest den 1. januar 1995, med henblik på indgåelse inden den 1. januar 1998, at indlede forhandlinger, i givet fald i lyset af udviklingen i verdenshandelssystemet, om en ændring af denne traktat, som med forbehold af de heri fastsatte betingelser forpligter hver kontraherende part til ikke at hæve disse toldsatser eller afgifter over den i den pågældende ændring foreskrevne tærskel.

7. Bilag D finder anvendelse på tvister vedrørende overholdelsen af bestemmelser om handel i henhold til denne artikel og, medmindre begge de kontraherende parter enes om andet, på tvister vedrørende overholdelsen af artikel 5 mellem kontraherende parter, hvoraf mindst én ikke er part i GATT, idet bilag D dog ikke finder anvendelse på tvister mellem kontraherende parter, hvis tvistens genstand skyldes en aftale,

a) som er blevet anmeldt i overensstemmelse med og opfylder de andre krav i stk. 2, litra b), og bilag TFU; eller

b) som opretter et frihandelsområde eller en toldunion som beskrevet i artikel XXIV i GATT.

Artikel 30

Udviklingen i internationale handelsaftaler

De kontraherende parter forpligter sig til i lyset af resultaterne af Uruguay-runden af forhandlingerne om multilateral handel, i det væsentlige nedfældet i slutakten herom, udfærdiget i Marrakesh den 15. april 1994, senest den 1. juli 1995 eller ved denne traktats ikrafttræden, afhængigt af hvilken dato der er den seneste, at indlede overvejelser om passende ændringer til denne traktat med henblik på Charterkonferencens vedtagelse heraf.

Artikel 31**Energiteknisk udstyr**

Den midlertidige charterkonference vil på sit første møde undersøge mulighederne for at indlemme energiteknisk udstyr i denne traktats handelsbestemmelser.

Artikel 32**Overgangsbestemmelser**

1. I erkendelse af, at der kræves tid til at tilpasse sig de markedsøkonomiske betingelser, kan en i bilag T opført kontraherende part midlertidigt udsætte fuldstændig opfyldelse af sine forpligtelser i henhold til en eller flere af følgende bestemmelser i denne traktat, med forbehold af betingelserne i stk. 3 til 6:

artikel 6, stk. 2 og 5

artikel 7, stk. 4

artikel 9, stk. 1

artikel 10, stk. 7 — særlige foranstaltninger

artikel 14, stk. 1, litra d) — kun vedrørende overførsel af ubrugte indtægter

artikel 20, stk. 3

artikel 22, stk. 1 og 3.

2. De andre kontraherende parter bistår en kontraherende part, som i henhold til stk. 1 midlertidigt har udsat fuldstændig opfyldelse af sine forpligtelser, med at skabe betingelserne for, at denne midlertidige udsættelse kan afsluttes. Denne bistand kan ydes i den form, som de andre kontraherende parter anser for mest effektiv til at imødekomme de i henhold til stk. 4, litra c), anmeldte behov, herunder i givet fald gennem bilaterale eller multilaterale aftaler.

3. De gældende bestemmelser, stadijerne hen imod fuldstændig gennemførelse af de enkelte bestemmelser, de foranstaltninger, der skal træffes, og den dato eller undtagelsesvis den begivenhed, inden for hvilken de enkelte stadier skal være fuldført og foranstaltningerne truffet, er opført i bilag T for hver kontraherende part, der begærer overgangsforanstaltninger. Hver af disse kontraherende parter træffer den opførte foranstaltning inden for den i bilag T anførte dato for de enkelte bestemmelser og stadier. Kontraherende parter, som i henhold til stk. 2 midlertidigt har udsat fuldstændig opfyldelse af deres forpligtelser, forpligter sig til at

opfylde disse forpligtelser fuldt ud senest den 1. juli 2001. Finder en kontraherende part som følge af særlige omstændigheder det nødvendigt at anmode om forlængelse af fristen for en sådan midlertidig udsættelse eller om indførelse af yderligere midlertidig udsættelse i bilag T, træffer Charterkonferencen afgørelse om ændring af bilag T i overensstemmelse hermed.

4. Kontraherende parter, som har gjort overgangsforanstaltninger gældende, skal mindst hver tolvte måned give Sekretariatet meddelelse om:

a) gennemførelsen af de i bilag T opførte foranstaltninger og om deres fremskridt hen imod fuldstændig opfyldelse af forpligtelserne

b) de fremskridt, de i de følgende tolv måneder forventer at gøre hen imod fuldstændig opfyldelse af deres forpligtelser, og om eventuelle problemer, de forudser, og om, hvordan de agter at løse sådanne problemer

c) behovet for teknisk bistand til at fremskynde fuldførelsen af de i bilag T anførte stadier, som kræves til fuldstændig gennemførelse af denne traktat, eller til at løse eventuelle problemer anmeldt i henhold til litra b) samt til at fremme andre nødvendige markedsorienterede reformer og modernisering af energisektoren

d) eventuelt behov for at fremsætte en anmodning i henhold til stk. 3.

5. Sekretariatet:

a) rundersender de i stk. 4 omhandlede meddelelser til alle de kontraherende parter

b) rundersender ønsker og tilbud om teknisk bistand som omhandlet i stk. 2 og stk. 4, litra c), og søger aktivt, i givet fald gennem eksisterende ordninger i andre internationale organisationer, at forene disse ønsker med de relevante tilbud

c) rundersender hver sjette måned et resumé af eventuelle meddelelser i henhold til stk. 4, litra a) eller d), til alle de kontraherende parter.

6. Charterkonferencen gennemgår årligt de kontraherende parters fremskridt med gennemførelsen af bestemmelserne i denne artikel og sammenkoblingen af behov for og tilbud om teknisk bistand som omhandlet i stk. 2 og stk. 4, litra c). Charterkonferencen kan i forbindelse med denne gennemgang vedtage passende foranstaltninger.

DEL VII

STRUKTUR OG INSTITUTIONER

Artikel 33

Energicharterprotokoller og -erklæringer

1. Charterkonferencen kan bemyndige forhandling af energicharterprotokoller eller -erklæringer som middel til at opfylde charterets mål og principper.
2. Enhver signatar af charteret kan deltage i sådanne forhandlinger.
3. En stat eller en regional organisation for økonomisk integration kan ikke blive part i en protokol eller erklæring, medmindre den er eller samtidig bliver signatar af charteret og kontraherende part i denne traktat.
4. Med forbehold af stk. 3 og stk. 6 litra a), fastsættes de slutbestemmelser, der finder anvendelse på en protokol, i den pågældende protokol.
5. En protokol gælder kun for de kontraherende parter, som giver deres samtykke til at være bundet af den, og ophæver ikke rettighederne og forpligtelserne for de kontraherende parter, der ikke er parter i protokollen.
6. a) En protokol kan tildele Charterkonferencen og Sekretariatet opgaver, idet dog en sådan tildeling af opgaver kun kan foretages ved en protokolændring, hvis den pågældende ændring godkendes af Charterkonferencen, hvis godkendelse ikke er underkastet nogen bestemmelse i protokollen, som er godkendt ved litra b).
b) En protokol, som omhandler afgørelser, der skal træffes af Charterkonferencen, kan, med forbehold af litra a), med hensyn til disse afgørelser fastsætte:
 - i) andre afstemningsregler end fastsat i artikel 36
 - ii) at kun parter i protokollen betragtes som kontraherende parter, for så vidt angår artikel 36, eller stemmeberettigede i henhold til de i protokollen fastsatte regler.

Artikel 34

Energicharterkonferencen

1. De kontraherende parter mødes regelmæssigt i Energicharterkonferencen (i det følgende benævnt

»Charterkonferencen«), hvortil hver kontraherende part kan sende en repræsentant. Ordinære møder afholdes med mellemrum, der fastsættes af Charterkonferencen.

2. Charterkonferencen kan afholde ekstraordinære møder efter afgørelse fra Charterkonferencen eller efter skriftlig anmodning fra en hvilken som helst kontraherende part, forudsat at denne anmodning får tilslutning fra mindst en tredjedel af de kontraherende parter senest seks uger efter, at Sekretariatet har underrettet de kontraherende parter herom.

3. Charterkonferencens opgaver er følgende:

- a) den udfører de opgaver, den har fået tildelt ved denne traktat og protokollerne hertil
- b) den overvåger og fremmer opfyldelsen af charterets principper og bestemmelserne i denne traktat og protokollerne hertil
- c) den fremmer, i overensstemmelse med denne traktat og protokollerne hertil, samordning af passende generelle foranstaltninger til opfyldelse af charterets principper
- d) den gennemgår og vedtager de arbejdsprogrammer, som skal udføres af sekretariatet
- e) den gennemgår og godkender Sekretariatets årsregnskaber og budget
- f) den gennemgår og godkender eller vedtager betingelserne i aftaler vedrørende hovedsædet eller andre aftaler, herunder privilegier og immuniteter for Charterkonferencen og Sekretariatet
- g) den ansporer til samarbejdsbestrebelse, der tager sigte på at lette og fremme markedsorienterede reformer og modernisering af energisektoren i de lande i Central- og Østeuropa og den tidligere Union af Socialistiske Sovjetrepublikker, der befinder sig i en økonomisk overgangssituation
- h) den godkender forhandlingsmandatet for protokoller og gennemgår og vedtager teksterne til sådanne protokoller og ændringer dertil
- i) den bemyndiger forhandling af erklæringer og godkender afgivelsen heraf
- j) den træffer afgørelse om tiltrædelser af denne traktat

k) den bemyndiger forhandling af og gennemgår og godkender eller vedtager associeringsaftaler

l) den gennemgår og vedtager ændringer til denne traktat

m) den gennemgår og godkender ændringer og tekniske modifikationer til bilagene til denne traktat

n) den udpeger generalsekretæren og træffer de nødvendige afgørelser til Sekretariatets oprettelse og drift, herunder dets opbygning, antal ansatte og vedtægterne for ansættelse af ledende personale og andre medarbejdere.

4. Af besparelses- og effektivitetshensyn skal Charterkonferencen i udførelsen af sine opgaver, gennem Sekretariatet samarbejde med og i videst muligt omfang udnytte andre institutioners og organisationers tjenesteydelser og programmer, når disse institutioner og organisationer har anerkendt kompetence på områder med tilknytning til målene med denne traktat.

5. Charterkonferencen kan oprette hjælpeorganer, som den finder hensigtsmæssige til udførelse af sine opgaver.

6. Charterkonferencen gennemgår og vedtager sin forretningsorden og finansielle bestemmelser.

7. I 1999 og derefter skal Charterkonferencen med mellemrum (på højst fem år), der skal fastsættes af Charterkonferencen, til bunds gennemgå de i denne traktat fastsatte opgaver i lyset af, i hvor vid udstrækning bestemmelserne i denne traktat og protokollerne er blevet ført ud i livet. Ved afslutningen af hver gennemgang kan Charterkonferencen ændre eller ophæve de i stk. 3 beskrevne opgaver og opløse Sekretariatet.

Artikel 35

Sekretariat

1. Til gennemførelse af sine opgaver råder Charterkonferencen over et sekretariat, som består af en generalsekretær og et så fåtalligt personale, som effektiv drift tillader.

2. Generalsekretæren udpeges af Charterkonferencen. Hans første embedsperiode er på højst fem år.

3. Sekretariatet er i udøvelsen af sine opgaver ansvarlig over for Charterkonferencen og aflægger beretning til denne.

4. Sekretariatet yder Charterkonferencen al nødvendig bistand med opfyldelsen af dens forpligtelser og udøver alle de opgaver, det har fået tildelt i henhold til denne traktat eller protokoller hertil, og alle andre opgaver, som Charterkonferencen måtte tildele det.

5. Sekretariatet kan indgå administrative og kontraktlige aftaler med henblik på effektiv udøvelse af sine opgaver.

Artikel 36

Afstemning

1. Til Charterkonferencens afgørelser på nedenstående områder kræves enstemmighed mellem de kontraherende parter, der er til stede og afgiver stemme på Charterkonferencens møder:

a) vedtagelse af ændringer til denne traktat, bortset fra ændringer til artikel 34 og 35 samt bilag T

b) godkendelse af tiltrædelser af denne traktat i henhold til artikel 41 af stater eller regionale organisationer for økonomisk integration, som ikke var signatarer af charteret den 16. juni 1995

c) bemyndigelse af forhandling af og godkendelse eller vedtagelse af teksten til associeringsaftaler

d) godkendelse af ændringer til bilag EM, NI, G og B

e) godkendelse af tekniske ændringer til bilagene til denne traktat

f) godkendelse af generalsekretærens udnævnelser af paneldeltagere i henhold til bilag D, punkt 7.

De kontraherende parter gør deres yderste for at nå til enighed ved konsensus om alle andre spørgsmål, de skal træffe afgørelse om i henhold til denne traktat. Når der ikke enighed ved konsensus, finder stk. 2 til 5 anvendelse.

2. Afgørelser om budgetspørgsmål som omhandlet i artikel 34, stk. 3, litra e), træffes med kvalificeret flertal af de kontraherende parter, hvis pålignede bidrag som anført i bilag B tilsammen udgør mindst tre fjerdedele af de samlede pålignede bidrag.

3. Afgørelser om spørgsmål som omhandlet i artikel 34, stk. 7, træffes med tre fjerdedeles flertal af de kontraherende parter.

4. Bortset fra de i stk. 1, litra a) til f), og stk. 2 og 3 anførte tilfælde og med forbehold af stk. 6 træffes de i denne traktat omhandlede afgørelser med tre fjerdedeles flertal af de kontraherende parter, der er til stede og

afgiver stemme på det møde i Charterkonferencen, hvor sådanne spørgsmål skal afgøres.

5. I denne artikel forstås ved »kontraherende parter, der er til stede og afgiver stemme«, kontraherende parter, der er til stede, og som afgiver ja- eller nej-stemme, dog således at Charterkonferencen kan vedtage en forretningsorden, hvorefter de kontraherende parter kan træffe sådanne afgørelser pr. brev.

6. Med forbehold af stk. 2 er ingen afgørelse, som er nævnt i denne artikel, gyldig, medmindre den har tilslutning fra et simpelt flertal af de kontraherende parter.

7. Når regionale organisationer for økonomisk integration afgiver stemme, råder de over et antal stemmer svarende til antallet af deres medlemsstater, der er kontraherende parter i denne traktat. Disse organisationer anvender ikke deres stemmeret, såfremt deres medlemsstater anvender deres stemmeret, og vice versa.

8. Er en kontraherende part til stadighed bagud med opfyldelsen af sine finansielle forpligtelser i henhold til denne traktat, kan Charterkonferencen helt eller delvis ophæve vedkommende kontraherende parts stemmeret.

Artikel 37

Finansieringsprincipper

1. Hver kontraherende part bærer sine egne omkostninger til repræsentation på møder i Charterkonferencen og eventuelle hjælpeorganer.

2. Omkostningerne ved Charterkonferencens og eventuelle hjælpeorganers møder betragtes som sekretariatsudgifter.

3. Sekretariatsudgifterne afholdes af de kontraherende parter afhængigt af deres betalingskapacitet, fastlagt som anført i bilag B, hvis bestemmelser kan ændres i overensstemmelse med artikel 36, stk. 1, litra d).

4. Protokoller skal indeholde bestemmelser til sikring af, at alle sekretariatsudgifter hidrørende fra de pågældende protokoller afholdes af parterne deri.

5. Charterkonferencen kan endvidere acceptere frivillige bidrag fra en eller flere kontraherende parter eller fra andre kilder. Omkostninger, der dækkes med sådanne bidrag, betragtes ikke som sekretariatsudgifter som omhandlet i stk. 3.

DEL VIII

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 38

Undertegnelse

Denne traktat er åben for undertegnelse i Lissabon fra den 17. december 1994 til den 16. juni 1995 for stater og regionale organisationer for økonomisk integration, som har undertegnet charteret.

Artikel 39

Ratifikation, accept eller godkendelse

Denne traktat forelægges signatarerne til ratifikation, accept eller godkendelse. Ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrumenterne deponeres hos depositaren.

Artikel 40

Anvendelse på territorier

1. Stater eller regionale organisationer for økonomisk integration kan på tidspunktet for undertegnelse, ratifikation, accept, godkendelse eller tiltrædelse i en erklæring deponeret hos depositaren erklære, at traktaten skal være bindende for dem med hensyn til alle de territorier,

for hvis internationale forbindelser de er ansvarlige, eller med hensyn til et eller flere af disse territorier. En sådan erklæring får virkning samtidig med, at traktaten træder i kraft for den pågældende kontraherende part.

2. Kontraherende parter kan på et senere tidspunkt i en erklæring deponeret hos depositaren binde sig i henhold til denne traktat med hensyn til andre i erklæringen anførte territorier. Med hensyn til sådanne territorier træder traktaten i kraft på den halvfemsindstyvende dag efter depositarens modtagelse af den pågældende erklæring.

3. Erklæringer afgivet i henhold til stk. 1 og 2, kan med hensyn til et i den pågældende erklæring anført territorium trækkes tilbage ved en meddelelse herom til depositaren. Med forbehold af artikel 47, stk. 3, træder tilbagebetalingen i kraft efter udløbet af et år efter depositarens modtagelse af meddelelsen herom.

4. Definitionen af »område« i artikel 1, nr. 10, skal forstås på baggrund af enhver erklæring afgivet i henhold til nærværende artikel.

Artikel 41**Tiltrædelse**

Denne traktat er åben for tiltrædelse fra den dato, hvor traktaten lukkes for undertegnelse, for stater og regionale organisationer for økonomisk integration, som har undertegnet charteret, på betingelser, der skal godkendes af Charterkonferencen. Tiltrædelsesinstrumenterne deponeres hos depositaren.

Artikel 42**Ændringer**

1. Alle de kontraherende parter kan foreslå ændringer til denne traktat.
2. Sekretariatet meddeler de kontraherende parter teksten til enhver foreslået ændring til denne traktat mindst tre måneder inden den dato, hvor ændringen foreslås vedtaget af Charterkonferencen.
3. Sekretariatet meddeler depositaren ændringer til denne traktat, som er blevet vedtaget af Charterkonferencen, og depositaren forelægger alle de kontraherende parter ændringerne med henblik på ratifikation, accept eller godkendelse.
4. Instrumenterne til ratifikation, accept eller godkendelse af ændringer til denne traktat deponeres hos depositaren. Ændringer træder i kraft mellem kontraherende parter, der har ratificeret, accepteret eller godkendt dem, på den halvfemsindstyvende dag, efter at mindst tre fjerdedele af de kontraherende parter har deponeret deres ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrumenter hos depositaren. Derefter træder ændringerne i kraft for enhver anden kontraherende part på den halvfemsindstyvende dag, efter at den pågældende part har deponeret sit instrument til ratifikation, accept eller godkendelse af ændringerne.

Artikel 43**Associeringsaftaler**

1. Charterkonferencen kan bemyndige forhandling af associeringsaftaler med stater eller regionale organisationer for økonomisk integration eller med internationale organisationer med henblik på at opfylde charterets mål og principper og bestemmelserne i denne traktat og en eller flere protokoller.
2. De forbindelser, der oprettes med, og de rettigheder og forpligtelser, der tilfalder en associeret stat, regional organisation for økonomisk integration eller international organisation, skal være tilpasset de særlige

omstændigheder ved associeringen og skal i hvert enkelt tilfælde anføres i associeringsaftalen.

Artikel 44**Ikrafttræden**

1. Denne traktat træder i kraft på den halvfemsindstyvende dag efter datoen for deponering af det tredivte ratifikations-, accept-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrument fra en stat eller regional organisation for økonomisk integration, som er signatar af charteret den 16. juni 1995.
2. For hver stat eller regional organisation for økonomisk integration, som ratificerer, accepterer, godkender eller tiltræder denne traktat efter deponeringen af det tredivte ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrument, træder traktaten i kraft på den halvfemsindstyvende dag efter den dato, hvor den pågældende stat eller regionale organisation for økonomisk integration deponerede sit ratifikations-, accept-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrument.
3. For så vidt angår stk. 1, kan intet instrument, der deponeres af en regional organisation for økonomisk integration, føjes til de instrumenter, som medlemsstater af den nævnte organisation allerede har deponeret.

Artikel 45**Midlertidig anvendelse**

1. Hver signatar accepterer at anvende denne traktat midlertidigt indtil dens ikrafttræden for den pågældende signatar i overensstemmelse med artikel 44, for så vidt en sådan midlertidig anvendelse ikke strider mod den pågældende signatars forfatning, love eller bestemmelser.
2. a) Uanset stk. 1, kan enhver signatar i forbindelse med undertegnelsen afgive erklæring til depositaren om, at den ikke er i stand til at acceptere midlertidig anvendelse. Forpligtelsen i stk. 1 gælder ikke for en signatar, der afgiver en sådan erklæring. Denne kan når som helst trække en sådan erklæring tilbage ved skriftlig meddelelse til depositaren.
b) Hverken en signatar, der afgiver en erklæring i overensstemmelse med litra a), eller investorer fra den pågældende signatar kan gøre krav på fordelene ved midlertidig anvendelse som omhandlet i stk. 1.
c) Uanset litra a), skal en signatar, der afgiver en erklæring som omhandlet i litra a), anvende del VII midlertidigt indtil traktatens ikrafttræden for

denne signatar i overensstemmelse med artikel 44, for så vidt denne midlertidige anvendelse ikke strider mod dens love og bestemmelser.

3. a) Enhver signatar kan bringe sin midlertidige anvendelse af denne traktat til ophør ved skriftlig meddelelse til depositaren om, at den ikke agter at blive kontraherende part i traktaten. Ophør af midlertidig anvendelse for en signatar får virkning efter udløbet af 60 dage fra den dato, hvor depositaren har modtaget den pågældende signatars skriftlige meddelelse herom.

b) Hvis en signatar bringer midlertidig anvendelse til ophør i henhold til litra a), forbliver signatarens forpligtelse i henhold til stk. 1 til at anvende del III og V med hensyn til investeringer, der under den midlertidige anvendelse er foretaget på dens område af investorer fra andre signatarer, ikke desto mindre i kraft med hensyn til de pågældende investeringer i 20 år efter datoen for den midlertidige anvendelses ophør, medmindre andet er fastsat i litra c).

c) Litra b) gælder ikke for signatarer, der er opført i bilag PA. En signatar kan slettes af listen i bilag PA efter indgivelse af en anmodning herom til depositaren.

4. Indtil denne traktat træder i kraft, mødes signatarerne regelmæssigt på den midlertidige charterkonference, hvis første møde sammenkaldes af det i henhold til stk. 5 udpegede midlertidige sekretariat senest 180 dage efter datoen for åbning af traktaten for undertegnelse som anført i artikel 38.

5. Sekretariatsfunktionerne udføres af et midlertidigt sekretariat indtil denne traktats ikrafttræden i henhold til artikel 44 og oprettelsen af et sekretariat.

6. Signatarerne skal, i overensstemmelse med bestemmelserne i stk. 1 eller stk. 2, litra c), bidrage til dækningen af det midlertidige sekretariats udgifter, som om signatarerne var kontraherende parter i henhold til artikel 37, stk. 3. Eventuelle ændringer til bilag B foretaget af signatarerne ophæves efter denne traktats ikrafttræden.

7. En stat eller en regional organisation for økonomisk integration, som forud for traktatens ikrafttræden tiltræder traktaten i overensstemmelse med artikel 41, skal indtil traktatens ikrafttræden have de samme rettigheder og forpligtelser som en signatar i henhold til nærværende artikel.

Artikel 46

Forbehold

Der kan ikke tages forbehold over for denne traktat.

Artikel 47

Opsigelse

1. Efter udløbet af en frist på fem år fra datoen for denne traktats ikrafttræden for en kontraherende part kan den pågældende part når som helst opsigse traktaten ved skriftlig meddelelse til depositaren.

2. Enhver opsigelse får virkning efter udløbet af en frist på et år efter datoen for depositarens modtagelse af meddelelsen herom eller på en hvilken som helst anden senere dato, som måtte være anført i opsigelsesmeddelelsen.

3. Bestemmelserne i denne traktat finder fortsat anvendelse på investeringer foretaget på en kontraherende parts område af investorer fra andre kontraherende parter eller på andre kontraherende parters område af investorer fra den pågældende kontraherende part i en periode på 20 år efter den dato, hvor den pågældende kontraherende parts opsigelse af traktaten får virkning.

4. Alle protokoller, som en kontraherende part er part i, ophører med at være i kraft for den pågældende kontraherende part på datoen for dennes opsigelse af traktaten.

Artikel 48

Bilag og afgørelser

Bilagene til denne traktat og afgørelserne i bilag 2 til Den Europæiske Energicharterkonferences slutakt, undertegnet i Lissabon den 17. december 1994, udgør integrerende dele af traktaten.

Artikel 49

Depositat

Den Portugisiske Republiks regering er depositar for denne traktat.

Artikel 50

Autentiske tekster

Til bekræftelse heraf har undertegnede, som er behørigt bemyndiget hertil, undertegnet denne traktat på engelsk, fransk, italiensk, russisk, spansk og tysk, idet alle sprogversioner har samme gyldighed, i ét originaleksemplar, som deponeres hos Den Portugisiske Republiks regering.

Done at Lisbon on the seventeenth day of December in the year one thousand nine hundred and ninety-four.

Fait à Lisbonne, le dix-sept décembre mil neuf cent quatre-vingt-quatorze.

Geschehen zu Lissabon am siebzehnten Dezember neunzehnhundertvierundneunzig.

Fatto a Lisbona il diciassettesimo giorno del mese di dicembre dell'anno millenovecentonovanta-quattro.

Совершено в Лиссабоне в семнадцатый день декабря одна тысяча девятьсот девяносто четвертого года.

Hecho en Lisboa, el diecisiete de diciembre de mil novecientos noventa y cuatro.

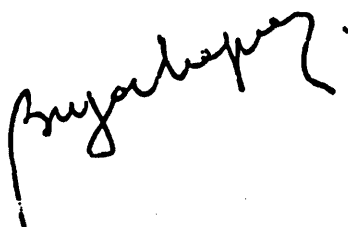
Udfærdiget i Lissabon, den syttende december nittenhundrede og fireoghalvfems.

Έγινε στη Λισαβόνα, στις δέκα επτά Δεκεμβρίου του έτους χίλια ενιακόσια ενενήντα τέσσερα.

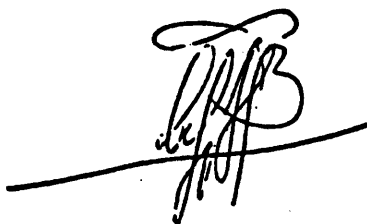
Gedaan te Lissabon, de zeventiende december negentienhonderd vierennegentig.

Feito em Lisboa, aos dezassete de Dezembro de mil novecentos e noventa e quatro.

Për Republikën e Shqipërisë

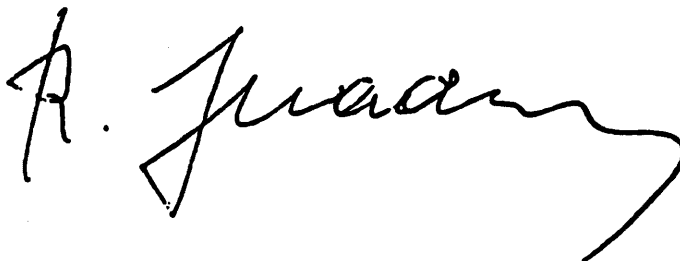
Հայաստանի Հանրապետության համար

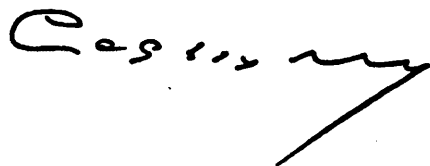
For Australia

Für die Republik Österreich

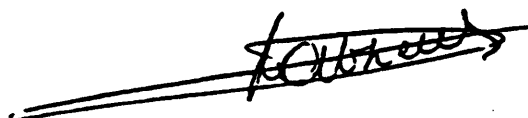
Азербайдан ачынчан

Pour le royaume de Belgique

Voor het Koninkrijk België

Für das Königreich Belgien

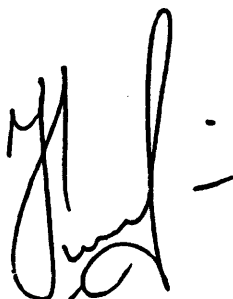

Cette signature engage également la Communauté française de Belgique, la Communauté flamande, la Communauté germanophone de Belgique, la Région wallonne, la Région flamande et la région de Bruxelles-Capitale.

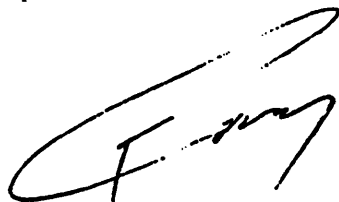
Deze handtekening bindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap van België, de Duitstalige Gemeenschap van België, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Diese Unterschrift bindet ebenso die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft Belgiens, die Deutschsprachige Gemeinschaft Belgiens, die Flämische Region, die Wallonische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

Ад імя Рэспублікі Беларусь

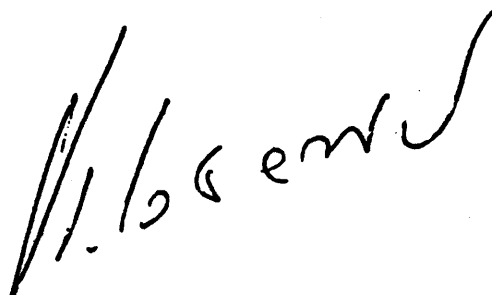
За Република България

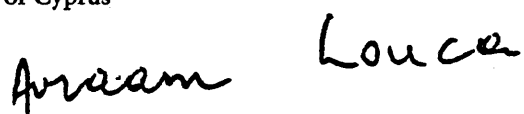
For Canada

Pour le Canada

za Republiku Hrvatsku

A handwritten signature in black ink, appearing to read "J. B. G. emu". The signature is written in a cursive style with a large, sweeping initial "J" and a long, horizontal stroke extending to the right.

For the Republic of Cyprus

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Aram Louca". The signature is written in a cursive style with a large, sweeping initial "A" and a long, horizontal stroke extending to the right.

Za Českou Republiku

For Kongeriget Danmark

Olle Genn. Jørgensen

Eesti Vabariigi nimel

A. Mäkelä

Por las Comunidades Europeas

For De Europæiske Fællesskaber

Für die Europäischen Gemeinschaften

Για τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες

For the European Communities

Pour les Communautés européennes

Per le Comunità europee

Voor de Europese Gemeenschappen

Pelas Comunidades Europeias

Yvonne Fassinat

Suomen tasavallan puolesta

Leena Mäkelä

Pour la République française

Alain Grand

საქართველოს რესპუბლიკის სახელად

მ. შიშ.

Für die Bundesrepublik Deutschland

Heinrich
Walter Heus

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Διοτ. Χατζη

A Magyar Köztársaság nevében

Fyrir hönd Lyðveldisins íslands

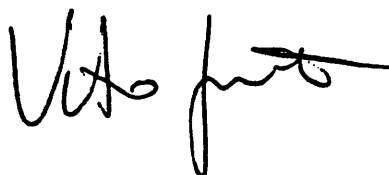
A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Páll Ígallur'.

Thar cheann na hÉireann

For Ireland

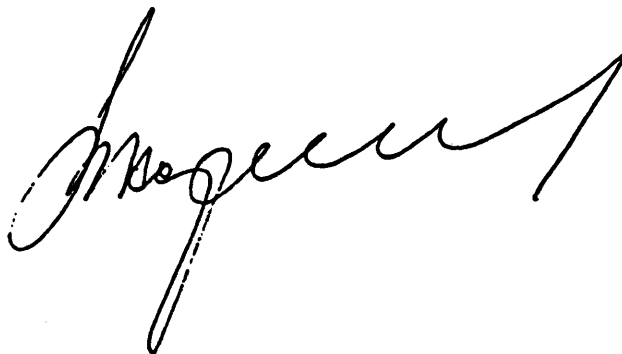
Two handwritten signatures in black ink, one on the left and one on the right, both appearing to be stylized names.

Per la Repubblica italiana

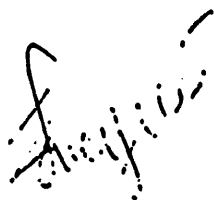
A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Vito Fazio'.

日本国のために

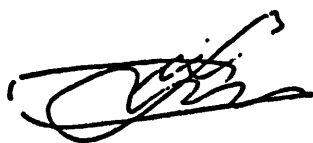
Казахстан Республикасының атынан

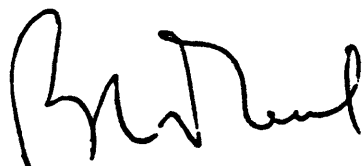
Кыргыз Республикасы Учуу

Latvijas Republikas varda

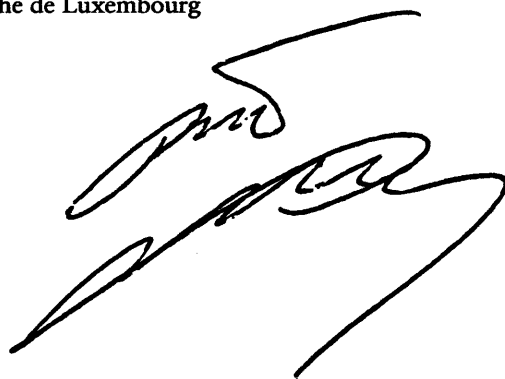

Für das Fürstentum Liechtenstein

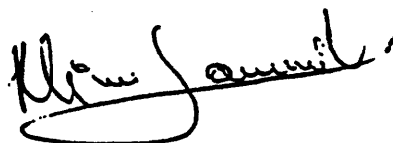
A handwritten signature in black ink, appearing to be 'A. T. Schmid', written in a cursive style.

Lietuvos Respublikos vardu

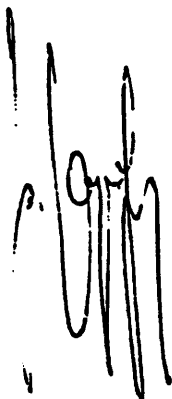
Pour le grand-duché de Luxembourg

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J. P. ...', written in a cursive style.

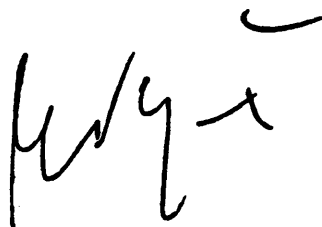
For the Republic of Malta

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Klaus ...', written in a cursive style.

Pentru Republica Moldova

A stylized handwritten signature in black ink, consisting of several vertical strokes and loops.

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

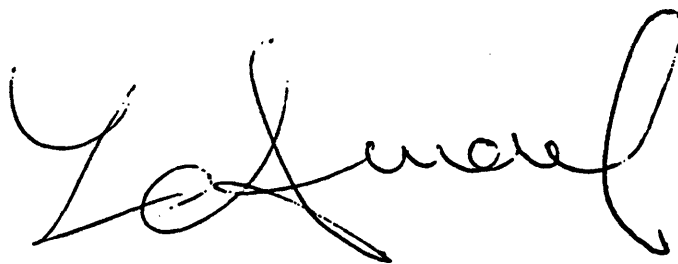
A handwritten signature in black ink, featuring a large 'H' and 'V' followed by a horizontal line.

For Kongeriket Norge

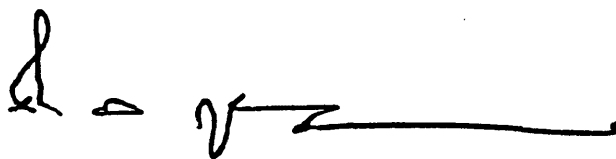
Za Rzeczpospolitą Polską

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'H. L. GIBALIS'.

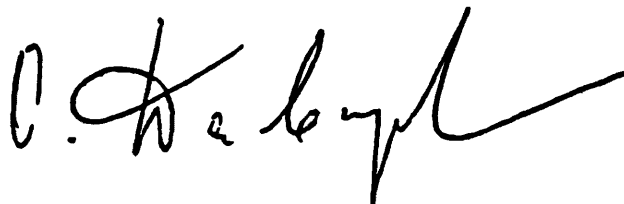
Pela República Portuguesa

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Manuel". The script is cursive, with a large initial 'M' and a long, sweeping tail.

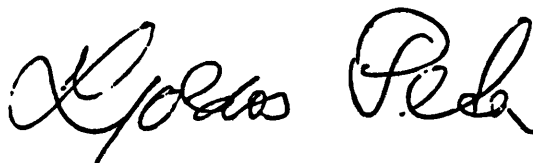
Pentru România

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'L' followed by a horizontal line and a small flourish.

За Российскую Федерацию

A handwritten signature in black ink, appearing to be "V. Putin". The script is cursive, with a large initial 'V' and a long, sweeping tail.

Za Slovenskú republiku

A handwritten signature in black ink, appearing to be "Jozef P. P.". The script is cursive, with a large initial 'J' and a long, sweeping tail.

Za Republiko Slovenijo

Ronis Savič

Por el Reino de España

Ugarte

För Konungariket Sverige

Hester Asp. John

Für die Schweizerische Eidgenossenschaft

Pour la Confédération suisse

Per la Confederazione svizzera

Blanc

Аз номи Тоҷикистон

Бахром Қўлӣ

Türkiye Cumhuriyeti adına

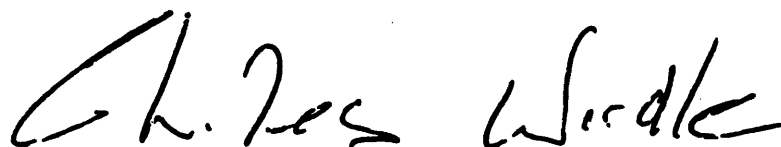
Y. Kılıç

Туркменистан Хөкүмәтинин адындан

За Украину

Григорук

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Ch. Widdie". The signature is fluid and cursive, with a large initial "C" and "W".

For the United States of America

Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати номидан

BILAG TIL ENERGICHARTERTRAKTATEN

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
1. <i>Bilag EM</i>	
Energimaterialer og -produkter (i overensstemmelse med artikel 1, stk. 4)	65
2. <i>Bilag NI</i>	
Energimaterialer og -produkter, der ikke er omfattet af definitionen på »økonomisk aktivitet i energisektoren« (i overensstemmelse med artikel 1, stk. 5)	66
3. <i>Bilag TRM</i>	
Anmeldelse og afvikling (handelsrelaterede investeringsforanstaltninger — TRIMs) (i overensstemmelse med artikel 5, stk. 4)	66
4. <i>Bilag N</i>	
Liste over kontraherende parter, for hvem transit omfatter mindst tre forskellige områder (i overensstemmelse med artikel 7, stk. 10, litra a))	67
5. <i>Bilag VC</i>	
Liste over kontraherende parter, som frivilligt har afgivet bindende forpligtelser med hensyn til artikel 10, stk. 3 (i overensstemmelse med artikel 10, stk. 6)	67
6. <i>Bilag ID</i>	
Liste over kontraherende parter, som ikke tillader en investor på ny at henvise den samme tvist til international voldgift på et senere stadium i henhold til artikel 26 (i overensstemmelse med artikel 26, stk. 3, litra b), nr. i))	68
7. <i>Bilag IA</i>	
Liste over kontraherende parter, som ikke tillader en investor eller en kontraherende part at henvise en tvist vedrørende artikel 10, stk. 1, sidste punktum, til international voldgift (i overensstemmelse med artikel 26, stk. 3, litra c), og artikel 27, stk. 2)	68
8. <i>Bilag P</i>	
Særlig subnational tvistemålsprocedure (i overensstemmelse med artikel 27, stk. 3, litra i))	68
9. <i>Bilag G</i>	
Undtagelsesbestemmelser og regler for anvendelse af bestemmelserne i GATT og de dertil knyttede instrumenter (i overensstemmelse med artikel 29, stk. 2, litra a))	70
10. <i>Bilag TFU</i>	
Bestemmelser om handelsaftaler mellem stater, som var en del af den tidligere Union af Socialistiske Sovjetrepublikker (i overensstemmelse med artikel 29, stk. 2, litra b))	73
11. <i>Bilag D</i>	
Midlertidige bestemmelser om bilæggelse af handelstvister (i overensstemmelse med artikel 29, stk. 7)	74

	Side
12. <i>Bilag B</i>	
System til fordeling af Charter-omkostningerne (i overensstemmelse med artikel 37, stk. 3)	78
13. <i>Bilag PA</i>	
Liste over signatarer, som ikke accepterer forpligtelsen til midlertidig anvendelse i artikel 45, stk. 3, litra b) (i overensstemmelse med artikel 45, stk. 3, litra c))	78
14. <i>Bilag T</i>	
De kontraherende parters overgangsforanstaltninger (i overensstemmelse med artikel 32, stk. 1)	79

1. Bilag EM

ENERGIMATERIALER OG -PRODUKTER

(i overensstemmelse med artikel 1, stk. 4)

Kerneenergi

- 2612 Uran- og thoriummalme og koncentrat deraf
- 2612 10 Uranmalm og koncentrat deraf
- 2612 20 Thoriummalm og koncentrat deraf
- 2844 Radioaktive kemiske grundstoffer og radioaktive isotoper (herunder spaltelige eller fertile kemiske grundstoffer og isotoper) samt forbindelser deraf; blandinger og restprodukter med indhold af sådanne produkter
- 2844 10 Naturligt uran samt forbindelser deraf
- 2844 20 Uran beriget med U235 samt forbindelser deraf; plutonium samt forbindelser deraf
- 2844 30 Uran med formindsket indhold af U235 samt forbindelser deraf; thorium samt forbindelser deraf
- 2844 40 Radioaktive grundstoffer og isotoper samt forbindelser deraf, bortset fra varer henhørende under 2844 10, 2844 20 og 2844 30
- 2844 50 Brugte (afladede) brændselsstofelementer (ladninger) fra atomreaktorer
- 2845 10 Tungt vand (deuteriumoxid)

Kul, naturgas, olie og olieprodukter, elenergi

- 2701 Stenkul samt stenkulsbriketter o.l. fast brændsel fremstillet af stenkul
- 2702 Brunkul og brunkulsbriketter, også agglomereret, undtagen jet
- 2703 Tørv og tørvebriketter samt tørvesmuld og tørvestrøelse, også agglomereret
- 2704 Koks og halvkoks af stenkul, brunkul eller tørv, også agglomereret, retortkul
- 2705 Kulgas, vandgas, generatorgas og lignende gasser, undtagen jordoliegas og andre gasformige carbonhydrider
- 2706 Stenkulstjære, brunkulstjære, tørvetjære og andre mineraltjærer, også dehydraterede eller delvis destillerede, herunder rekonstitueret tjære
- 2707 Olier og andre produkter fremstillet ved destillation af højtemperaturtjære for stenkul; lignende produkter, for så vidt deres indhold af aromatiske bestanddele, beregnet efter vægt, er større end deres indhold af ikke-aromatiske bestanddele (f.eks. benzen, toluen, xylen, naphalen, andre aromatiske carbonhybridblandinger, phenoler, cresotolier og andre varer)
- 2708 Stenkulstjærebeg og anden mineraltjærebeg samt koks af sådan beg
- 2709 Jordolie og rå olie hidrørende fra bituminøse mineraler
- 2710 Olier udvundet af jordolie eller af rå olie hidrørende fra bituminøse mineraler
- 2711 Jordoliegas og andre gasformige carbonhydrider:
I flydende tilstand:
 - naturgas
 - propan
 - butan
 - ethylen, propylen, butylen og butadien (2711 14)
 - andre varer

I gasformig tilstand:

- naturgas
- andre varer

- 2713 Jordoliekoks, kunstig asfaltbitumen og andre restprodukter fra jordolie eller fra olie hidrørende fra bituminøse mineraler
- 2714 Bitumen og asfalt, naturlig; bituminøs skifer og olieskifer samt naturligt bitumenholdigt sand; asfaltit og asfaltsten
- 2715 Bituminøse blandinger på basis af naturlig asfalt, naturlig bitumen, kunstig asfaltbitumen, mineraltjære eller mineraltjærebeg (f.eks. asfaltmastix og »cut backs«)
- 2716 Elektrisk energi

Andre energiformer

- 4401 10 Brænde
- 4402 Trækul (herunder kul af nøddeskaller eller af nødder), også agglomereret

2. Bilag NI

ENERGIMATERIALER OG -PRODUKTER, DER IKKE ER OMFATTET AF DEFINITIONEN PÅ »ØKONOMISK AKTIVITET I ENERGISEKTOREN«

(i overensstemmelse med artikel 1, stk. 5)

- 2707 Olier og andre produkter fremstillet ved destillation af højtemperaturtjære for stenkul; lignende produkter, for så vidt deres indhold af aromatiske bestanddele, beregnet efter vægt, er større end deres indhold af ikke-aromatiske bestanddele (f.eks. benzen, toluen, xylen, naphalen, andre aromatiske carbonhydridblandinger, phenoler, creosotolier og andre varer)
- 4401 10 Brænde
- 4402 Trækul (herunder kul af nøddeskaller eller af nødder), også agglomereret

3. Bilag TRM

ANMELDELSE OG AFVIKLING (HANDELSRELATEREDE INVESTERINGSFORANSTALTNINGER — TRIMs)

(i overensstemmelse med artikel 5, stk. 4)

1. Alle de kontraherende parter anmelder til Sekretariatet alle handelsrelaterede investeringsforanstaltninger, som de anvender, og som ikke er i overensstemmelse med artikel 5, senest:
 - a) 90 dage efter denne traktats ikrafttræden, hvis den pågældende kontraherende part er part i GATT, eller
 - b) tolv måneder efter denne traktats ikrafttræden, hvis den pågældende kontraherende part ikke er part i GATT.

Sådanne handelsrelaterede investeringsforanstaltninger med generelt eller specifikt anvendelsesområde skal anmeldes sammen med en beskrivelse af de vigtigste træk ved foranstaltningerne.

2. Når det drejer sig om handelsrelaterede investeringsforanstaltninger, der anvendes skønsmæssigt, anmeldes hver enkelt specifik anvendelse. Oplysninger, som kan skade virksomheders retmæssige kommercielle interesser, kan hemmeligholdes.
3. Hver kontraherende part ophæver alle handelsrelaterede investeringsforanstaltninger, som er anmeldt i henhold til stk. 1, senest:
 - a) to år efter denne traktats ikrafttræden, hvis den pågældende kontraherende part er part i GATT, eller
 - b) tre år efter denne traktats ikrafttræden, hvis den pågældende kontraherende part ikke er part i GATT.
4. I den i stk. 3 omhandlede periode ændrer en kontraherende part ikke betingelserne i en i henhold til artikel 1 anmeldt handelsrelateret investeringsforanstaltning i forhold til de betingelser, der er gældende på datoen for denne traktats ikrafttræden, på en sådan måde at uoverensstemmelsen med denne traktats artikel 5 øges.
5. For ikke at stille etablerede virksomheder, som er genstand for en handelsrelateret investeringsforanstaltning anmeldt i henhold til stk. 1, ugunstigt, kan en kontraherende part, uanset stk. 4, i afviklingsperioden anvende den samme handelsrelaterede investeringsforanstaltning på en ny investering,
 - a) hvis produkterne af en sådan investering er lig med produkterne af de etablerede virksomheders investeringer, og
 - b) hvis denne anvendelse er nødvendig for at undgå at forvride konkurrencebetingelserne mellem den nye investering og de etablerede virksomheder.

Handelsrelaterede investeringsforanstaltninger, der således anvendes på en ny investering, anmeldes til Sekretariatet. Betingelserne for sådanne handelsrelaterede investeringsforanstaltninger skal, med hensyn til deres virkning på konkurrencen, svare til de betingelser, der gælder for de etablerede virksomheder, og skal udløbe samtidig.
6. Hvis en stat eller en regional organisation for økonomisk integration tiltræder denne traktat efter traktatens ikrafttræden:
 - a) skal den i stk. 1 og 2 omhandlede anmeldelse senest foretages på den i stk. 1 omhandlede relevante dato eller på datoen for deponering af tiltrædelsesinstrumentet, afhængigt af hvilken dato der er den seneste, og
 - b) skal afviklingsperiodens afslutning falde senest på den i stk. 3 omhandlede relevante dato eller på den dato, hvor traktaten træder i kraft for den pågældende stat eller regionale organisation for økonomisk integration, afhængigt af hvilken dato der er den seneste.

4. Bilag N

LISTE OVER KONTRAHERENDE PARTER, FOR HVEM TRANSIT OMFATTER MINDST TRE FORSKELLIGE OMRÅDER

(i overensstemmelse med artikel 7, stk. 10, litra a))

1. Canada og Amerikas Forenede Stater

5. Bilag VC

LISTE OVER KONTRAHERENDE PARTER, SOM FRIVILLIGT HAR AFGIVET BINDENDE FORPLIGTELSE MED HENSYN TIL ARTIKEL 10, STK. 3

(i overensstemmelse med artikel 10, stk. 6)

6. Bilag ID**LISTE OVER KONTRAHERENDE PARTER, SOM IKKE TILLADER EN INVESTOR PÅ NY AT HENVISE DEN SAMME TVIST TIL INTERNATIONAL VOLDGIFT PÅ ET SENERE STADIUM I HENHOLD TIL ARTIKEL 26**

(i overensstemmelse med artikel 26, stk. 3, litra b), nr. i))

1. Australien	13. Italien
2. Aserbajdsjan	14. Japan
3. Bulgarien	15. Kasakhstan
4. Canada	16. Norge
5. Kroatien	17. Polen
6. Cypern	18. Portugal
7. Den Tjekkiske Republik	19. Rumænien
8. De Europæiske Fællesskaber	20. Den Russiske Føderation
9. Finland	21. Slovenien
10. Grækenland	22. Spanien
11. Ungarn	23. Sverige
12. Irland	24. Amerikas Forenede Stater

7. Bilag IA**LISTE OVER KONTRAHERENDE PARTER, DER IKKE TILLADER EN INVESTOR ELLER EN KONTRAHERENDE PART AT HENVISE EN TVIST VEDRØRENDE ARTIKEL 10, STK. 1, SIDSTE PUNKTUM, TIL INTERNATIONAL VOLDGIFT**

(i overensstemmelse med artikel 26, stk. 3, litra c), og artikel 27, stk. 2)

1. Australien
2. Canada
3. Ungarn
4. Norge

8. Bilag P**SÆRLIG SUBNATIONAL TVISTEMÅLSPROCEDURE**

(i overensstemmelse med artikel 27, stk. 3, litra i))

DEL I

1. Canada
2. Australien

DEL II

- 1) Hvis retten i sin kendelse finder, at en foranstaltning truffet af en regional eller lokal regering eller myndighed i en kontraherende part (i det følgende benævnt »den ansvarlige part«) ikke er i overensstemmelse med en given bestemmelse i denne traktat, træffer den ansvarlige part passende, til dens rådighed stående foranstaltninger til, at denne traktat opfyldes med hensyn til den pågældende foranstaltning.
- 2) Den ansvarlige part skal senest 30 dage efter datoen for afsigelse af kendelsen skriftligt meddele Sekretariatet, at den agter at sikre traktatens opfyldelse med hensyn til den pågældende foranstaltning. Sekretariatet forelægger Charterkonferencen denne meddelelse ved først givne lejlighed og senest ved Charterkonferencens første møde efter modtagelsen af meddelelsen. Hvis det ikke er muligt straks at sikre opfyldelse af traktaten, skal den ansvarlige part have en rimelig frist hertil. Fristen aftales af begge tvistens parter. Når der ikke til enighed herom, skal den ansvarlige part forslå Charterkonferencen en rimelig frist til godkendelse.
- 3) Hvis den ansvarlige part ikke sikrer traktatens opfyldelse med hensyn til den pågældende foranstaltning inden for den fastsatte rimelige frist, skal den efter anmodning fra den anden kontraherende part, der er part i tvisten, (i det følgende benævnt »den forurettede part«) bestræbe sig på at nå til enighed med den forurettede part om en passende erstatning som en gensidigt tilfredsstillende bilæggelse af tvisten.
- 4) Når der ikke til enighed om en tilfredsstillende erstatning senest 20 dage efter den forurettede parts anmodning, kan den forurettede part med bemyndigelse fra Charterkonferencen midlertidigt over for den ansvarlige part ophæve de af sine forpligtelser i henhold til traktaten, som den finder svarer til de forpligtelser, den er blevet nægtet som følge af den pågældende foranstaltning, indtil de kontraherende parter er nået til enighed om bilæggelse af deres tvist, eller indtil den ikke-overensstemmende foranstaltning er bragt i overensstemmelse med traktaten.
- 5) Når den forurettede part overvejer, hvilke forpligtelser den vil ophæve, skal den henholde sig til følgende principper og procedurer:
 - a) Den forurettede part bør først søge at ophæve forpligtelser vedrørende den samme del af traktaten som den, hvori voldgiftsretten har påvist en overtrædelse.
 - b) Hvis den forurettede part mener, at det ikke er muligt eller hensigtsmæssigt at ophæve forpligtelser vedrørende den samme del af traktaten, kan den søge at ophæve forpligtelser i henhold til andre dele af traktaten. Hvis den forurettede part ønsker at anmode Charterkonferencen om bemyndigelse til at ophæve forpligtelser i henhold til dette litra, skal den i sin anmodning angive årsagerne hertil.
- 6) Efter skriftlig anmodning fra den ansvarlige part, stilet til den forurettede part og til formanden for den voldgiftsret, der afsagde kendelsen, skal voldgiftsretten afgøre, om de af den forurettede part ophævede forpligtelser er for omfattende og i bekræftende fald i hvor vid udstrækning. Kan voldgiftsretten ikke genoprettes i samme skikkelse, skal denne afgørelse træffes af en eller flere voldgiftsmænd udpeget af generalsekretæren. Afgørelser som omhandlet i dette stykke skal træffes senest 60 dage efter afgivelse af anmodning til voldgiftsretten eller efter den af generalsekretæren foretagne udpegning. Forpligtelser kan ikke ophæves, så længe der ikke er truffet afgørelse, og afgørelsen er endelig og bindende.
- 7) Når en forurettet part ophæver forpligtelser over for en ansvarlig part, skal den førstnævnte gøre sit yderste for ikke at krænke nogen anden kontraherende parts rettigheder i henhold til traktaten.

9. Bilag G

**UNDTAGELSESBESTEMMELSER OG REGLER FOR ANVENDELSE AF BESTEMMELSERNE I
GATT OG DE DERTIL KNYTTEDE INSTRUMENTER**

(i overensstemmelse med artikel 29, stk. 2, litra a))

1. Følgende bestemmelser i GATT 1947 og de dertil knyttede instrumenter anvendes ikke i henhold til artikel 29, stk. 2, litra a):

a) Den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel

II	Lister over indrømmelser (og listerne til den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel)
IV	Særlige bestemmelser vedrørende kinematografiske film
XV	Valutaordninger
XVIII	Regeringsbistand til økonomisk udvikling
XXII	Rådslagning
XXIII	Ophævelse eller forringelse af rettigheder
XXV	Fælles optræden af de kontraherende parter
XXVI	Tiltrædelse, ikrafttrædelse og registrering
XXVII	Tilbageholdelse eller tilbagetrækning af indrømmelser
XXVIII	Ændringer i listerne
XXVIIIa	Toldforhandlinger
XXIX	Forholdet mellem denne overenskomst og Havana-overenskomsten
XXX	Ændringer
XXXI	Opsigelse
XXXII	De kontraherende parter
XXXIII	Tiltrædelse
XXXV	Ikke-anvendelse af overenskomsten mellem enkelte kontraherende parter
XXXVI	Principper og mål
XXXVII	Forpligtelser
XXXVIII	Fælles optræden
Tillæg H	Vedrørende artikel XXVI
Tillæg I	Noter og supplerende bestemmelser (vedrørende de ovennævnte GATT-artikler)

Beskyttelsesforanstaltninger i udviklingsøjemed

Forståelse vedrørende anmeldelse, rådslagning, bilæggelse af tvister og overvågning.

b) Tilknyttede instrumenter**i) Aftale om tekniske handelshindringer (kodeks for standarder)**

Præambel (afsnit 1, 8 og 9)

- 1.3. Almindelige bestemmelser
- 2.6.4. Centraladministrationers udarbejdelse, vedtagelse og anvendelse af tekniske forskrifter og standarder
- 10.6. Information om tekniske forskrifter, standarder og attestingsordninger
- 11. Teknisk bistand til andre parter
- 12. Sær- og fortrinsbehandling af udviklingslandene
- 13. Udvalget for tekniske handelshindringer
- 14. Konsultationer og bilæggelse af tvister
- 15. Afsluttende bestemmelser (bortset fra 15.5 og 15.13)
- Bilag 2 Tekniske ekspertgrupper
- Bilag 3 Paneler

ii) Aftale om statslige indkøb**iii) Aftale om fortolkning og anvendelse af artikel VI, XVI og XXIII (Subsidier og udlignende foranstaltninger)**

- 10. Eksportsubsidier til visse råvarer
- 12. Rådslagninger
- 13. Mægling, bilæggelse af tvister og tilladte modforholdsregler
- 14. Udviklingslande
- 16. Udvalg for subsidier og udlignende foranstaltninger
- 17. Mægling
- 18. Bilæggelse af tvister
- 19.2. Godkendelse og tiltrædelse
- 19.4. Ikrafttræden
- 19.5.a) National lovgivning
- 19.6. Undersøgelse
- 19.7. Ændringer
- 19.8. Opsigelse
- 19.9. Ikke-anvendelse af denne aftale mellem enkelte signatarstater
- 19.11. Sekretariat
- 19.12. Deponering
- 19.13. Registrering

iv) Aftale om anvendelsen af artikel VII (Toldværdi)

- 1.2.b), iv) Transaktionsværdi
- 11.1. Ansættelse af toldværdi
- 14. Anvendelse af bilag (andet punktum)
- 18. Institutioner (Udvalg for Toldværdi)

- 19. Rådslagning
- 20. Bilæggelse af tvister
- 21. Særlig og differentieret behandling af udviklingslande
- 22. Godkendelse og tiltrædelse
- 24. Ikrafttræden
- 25.1. National lovgivning
- 26. Undersøgelse
- 27. Ændringer
- 28. Opsigelse
- 29. Sekretariat
- 30. Deponering
- 31. Registrering
- Bilag II Det Tekniske Udvalg for Toldværdi
- Bilag III Ad hoc-paneler

Protokol til aftalen om anvendelsen af artikel VII (undtagen 1.7 og 1.8, terminologisk tilpasning)

v) *Aftale om importlicensprocedurer*

- 1.4. Almindelige bestemmelser (sidste punktum)
- 2.2. Automatisk importlicensudstedelse (fodnote 2)
- 4. Institutioner, rådslagninger og bilæggelse af tvister
- 5. Afsluttende bestemmelser (undtagen paragraf 2)

vi) *Aftale om anvendelsen af artikel VI (Antidumpingkodeks)*

- 13. Udviklingslande
- 14. Antidumpingudvalget
- 15. Rådslagning, mægling og bilæggelse af tvister
- 16. Afsluttende bestemmelser (undtagen paragraf 1 og 3)

vii) *Arrangement vedrørende oksekød*

viii) *Internationalt arrangement vedrørende mejerisektoren*

ix) *Aftale om handel med civile luftfartøjer*

x) *Erklæring om handelsforanstaltninger med henblik på betalingsbalance*

c) Alle andre bestemmelser i GATT eller de dertil knyttede instrumenter, som vedrører:

- i) regeringsbistand til økonomisk udvikling og behandling af udviklingslande, med undtagelse af paragraf 1 til 4 i beslutningen af 28. november 1979 (L/4903) om differentieret og gunstigere behandling, gensidighed og øget deltagelse fra udviklingslandenes side
- ii) oprettelse af ekspertkomiteer og andre hjælpeorganer og disses drift
- iii) undertegnelse, tiltræden, ikrafttræden, opsigelse, deponering og registrering.

- d) Alle aftaler, arrangementer, beslutninger, forståelser eller andre fælles foranstaltninger i henhold til de i litra a) til c) anførte bestemmelser.
2. De kontraherende parter skal anvende bestemmelserne i »Erklæringen om handelsforanstaltninger med henblik på betalingsbalance« på foranstaltninger, der træffes af kontraherende parter, der ikke er parter i GATT, for så vidt det er gennemførligt under hensyntagen til de andre bestemmelser i denne traktat.
3. Med hensyn til de anmeldelser, der kræves i henhold til de bestemmelser, der finder anvendelse i henhold til artikel 29, stk. 2, litra a):
- a) Kontraherende parter, som ikke er parter i GATT eller i et dertil knyttet instrument, indgiver deres anmeldelser til Sekretariatet. Sekretariatet rundsender genparter af anmeldelserne til alle de kontraherende parter. Anmeldelser til Sekretariatet skal udformes på et af de for denne traktat autentiske sprog. De ledsagende dokumenter behøver kun at forelægges på den kontraherende parts sprog.
- b) disse krav gælder ikke for kontraherende parter i denne traktat, som også er parter i GATT og de dertil knyttede instrumenter, som selv indeholder krav om anmeldelse.
4. Handel med nukleare materialer kan reguleres gennem aftaler som omhandlet i de erklæringer vedrørende dette stykke, der er indeholdt i slutakten til konferencen for det europæiske energicharter.

10. Bilag TFU

BESTEMMELSER OM HANDELSAFTALER MELLEM STATER, SOM VAR EN DEL AF DEN TIDLIGERE UNION AF SOCIALISTISKE SOVJETREPUBLICER

(i overensstemmelse med artikel 29, stk. 2, litra b))

1. Aftaler som omhandlet i artikel 29, stk. 2, litra b), skal anmeldes skriftligt til Sekretariatet af eller på vegne af alle de parter i en sådan aftale, som undertegner eller tiltræder denne traktat:
- a) for så vidt angår en aftale, der er i kraft på den dato, der falder tre måneder efter den dato, hvor den første af disse parter undertegner eller deponerer deres instrument for tiltrædelse af traktaten: senest seks måneder efter datoen for undertegnelse eller deponering; og
- b) for så vidt angår en aftale, som træder i kraft på en dato efter den i litra a) nævnte dato: tilstrækkelig tid inden aftalens ikrafttræden for andre stater eller regionale organisationer for økonomisk samarbejde, som har undertegnet eller tiltrådt traktaten (i det følgende benævnt »de interesserede parter«) til, at parterne heri og Charterkonferencen har rimelig lejlighed til at gennemgå aftalen og fremsætte indvendinger inden aftalens ikrafttræden.
2. Anmeldelsen skal omfatte:
- a) genparter af de originale tekster til aftalen på alle de sprog, på hvilke den er undertegnet
- b) en beskrivelse af de energimaterialer og -produkter, aftalen omfatter, ved henvisning til punkterne i bilag EM
- c) en forklaring, afgivet for hver enkelt relevant bestemmelse i GATT og de dertil knyttede instrumenter, som gøres gældende ved artikel 29, stk. 2, litra a), af de omstændigheder, der gør det umuligt eller uigennemførligt for parterne i aftalen at opfylde den pågældende bestemmelse fuldt ud
- d) de særlige foranstaltninger, hver part i aftalen skal træffe, for at udbedre de i litra c) nævnte omstændigheder; og

- e) en beskrivelse af parternes programmer for gradvis indskrænkning og endelig ophævelse af aftalens ikke-overensstemmende bestemmelser.
3. Parterne i en aftale anmeldt i overensstemmelse med stk. 1 skal give de interesserede parter rimelig lejlighed til at rådføre sig med dem vedrørende den pågældende aftale og skal tage deres indvendinger op til overvejelse. På anmodning af en interesseret part skal aftalen gennemgås af Charterkonferencen, som kan fremsætte rekommandationer vedrørende aftalen.
4. Charterkonferencen gennemgår regelmæssigt gennemførelsen af aftaler anmeldt i medfør af stk. 1 og fremskridtene hen imod ophævelse af de bestemmelser heri, som ikke er i overensstemmelse med de bestemmelser i GATT og de dertil knyttede instrumenter, der gøres gældende ved artikel 29, stk. 2, litra a). På anmodning af en interesseret part kan Charterkonferencen fremsætte rekommandationer vedrørende sådanne aftaler.
5. En aftale som beskrevet i artikel 29, stk. 2, litra b), kan i særlige hastesituationer træde i kraft uden den anmeldelse og rådslagning, der er omhandlet i stk. 1, litra b), og stk. 2 og 3, forudsat at der straks foretages anmeldelse og foranstaltes rådslagning. I sådanne tilfælde skal parterne i aftalen imidlertid straks efter aftalens ikrafttræden anmelde teksten hertil i overensstemmelse med stk. 2, litra a).
6. Kontraherende parter, som er eller bliver parter i en aftale som beskrevet i artikel 29, stk. 2, litra b), forpligter sig til videst muligt under hensyntagen til de særlige omstændigheder at begrænse aftalens ikke-overensstemmelse med de bestemmelser i GATT og de dertil knyttede instrumenter, som gøres gældende i henhold til artikel 29, stk. 2, litra a), og at gennemføre aftalen på en sådan måde, at der afviges mindst muligt fra de pågældende bestemmelser. De skal gøre deres yderste for at træffe udbedrende foranstaltninger i lyset af indvendinger fra de interesserede parter og eventuelle rekommandationer fra Charterkonferencen.

11. Bilag D

MIDLERTIDIGE BESTEMMELSER OM BILÆGGELSE AF HANDELSTVISTER

(i overensstemmelse med artikel 29, stk. 7)

1. a) De kontraherende parter skal i deres indbyrdes forbindelser sætte alt ind på gennem samarbejde og konsultation at nå frem til gensidigt tilfredsstillende bilæggelse af eventuelle tvister om bestående foranstaltninger, som kan have væsentlige konsekvenser for opfyldelsen af bestemmelserne vedrørende handel i henhold til artikel 5 eller 29.
- b) En kontraherende part kan skriftligt anmode en hvilken som helst anden kontraherende part om konsultation vedrørende en bestående foranstaltning truffet af den anden kontraherende part, som efter dens mening kan få væsentlige konsekvenser for opfyldelsen af bestemmelser om handel i henhold til artikel 5 eller 29. En kontraherende part, som anmoder om konsultation, skal videst muligt anføre, hvilken foranstaltning der klages over, og angive de bestemmelser i artikel 5 eller 29 og i GATT og de dertil knyttede instrumenter, som den finder relevante. Anmodninger om konsultation i henhold til dette punkt skal anmeldes til Sekretariatet, som regelmæssigt underretter de kontraherende parter om anmeldte konsultationer.
- c) En kontraherende part skal behandle al fortrolig eller af ejendomsret omfattet information, der er identificeret som sådan og indeholdt i eller modtaget som svar på en skriftlig anmodning eller modtaget i løbet af konsultationer, på samme måde, som den pågældende information behandles af den kontraherende part, som tilvejebringer den pågældende information.
- d) Når kontraherende parter, der deltager i konsultationer eller anden bilæggelse af tvister, søger at løse spørgsmål, som ifølge en kontraherende part indvirker på opfyldelsen af bestemmelser om handel i henhold til artikel 5 eller 29 mellem den pågældende part selv og en anden kontraherende part, skal disse sætte alt ind på at undgå en bilæggelse, som er til skade for handelen for en hvilken som helst anden kontraherende part.

2. a) Hvis de kontraherende parter ikke senest 60 dage efter modtagelsen af anmodningen om konsultation som omhandlet i punkt 1, litra b), har bilagt deres tvist eller vedtaget at bilægge den ved forlig, mægling, voldgift eller på anden vis, kan begge de kontraherende parter forelægge Sekretariatet en skriftlig anmodning om oprettelse af et panel i overensstemmelse med litra b) til f). I anmodningen skal den pågældende kontraherende part anføre tvistens genstand og de bestemmelser i artikel 5 eller 29 eller i GATT og de dertil knyttede instrumenter, der betragtes som relevante. Sekretariatet tilsender straks alle de kontraherende parter en genpart af anmodningen.
 - b) Der skal tages hensyn til andre kontraherende parters interesser ved bilæggelsen af en tvist. Andre parter, der har en væsentlig interesse i et givet spørgsmål, har ret til at blive hørt af panelet og forelægge dette skriftlige bemærkninger, forudsat at begge de stridende kontraherende parter og Sekretariatet senest på datoen for panelets oprettelse i overensstemmelse med litra c) har modtaget skriftlig anmeldelse af den pågældende interesse.
 - c) Et panel anses for oprettet 45 dage efter Sekretariatets modtagelse af den skriftlige anmodning fra en kontraherende part i henhold til litra a).
 - d) Et panel består af tre medlemmer, som vælges af generalsekretæren fra den i punkt 7 beskrevne liste. Medmindre de stridende kontraherende parter enes om andet, må medlemmerne af et panel ikke være statsborgere i kontraherende parter, som enten er part i tvisten, eller som har anmeldt deres interesse i overensstemmelse med litra b), eller statsborgere i stater, der er medlemmer af en regional organisation for økonomisk integration, som enten er part i tvisten, eller som har anmeldt sin interesse i overensstemmelse med litra b).
 - e) De stridende kontraherende parter skal inden ti arbejdsdage udtale sig om udnævnelse af panelmedlemmer og må kun modsætte sig sådanne udnævnelser af tvingende årsager.
 - f) Panelmedlemmerne vælges på grundlag af deres individuelle færdigheder og kan hverken anmode om eller modtage instrukser fra regeringer eller andre instanser. Hver kontraherende part forpligter sig til at overholde disse principper og ikke at søge at påvirke panelmedlemmerne i udøvelsen af deres opgaver. Ved udvælgelsen af panelmedlemmerne tages der hensyn til, at deres uafhængighed sikres, og at de tilsammen har tilstrækkelig forskelligartet baggrund og erfaring.
 - g) Sekretariatet meddeler straks alle de kontraherende parter, at der er oprettet et panel.
3. a) Charterkonferencen vedtager procedurereglerne for panelprocessen i overensstemmelse med dette bilag. De skal så vidt muligt svare til de i GATT og de dertil knyttede instrumenter fastsatte procedureregler. Et panel har også ret til at vedtage supplerende procedureregler, som ikke er i overensstemmelse med de af Charterkonferencen vedtagne eller med dette bilag. Under en panelproces har hver stridende kontraherende part og en hvilken som helst anden kontraherende part, som har anmeldt sin interesse i sagen i overensstemmelse med punkt 2, litra b), ret til at blive hørt af panelet mindst én gang og indgive en forelæggelsesakt. De stridende kontraherende parter har også ret til at afgive skriftlig indsigelse. Et panel kan imødekomme en anmodning fra en anden kontraherende part, som har anmeldt sin interesse i overensstemmelse med punkt 2, litra b), om adgang til forelæggelsesakter, der er forelagt panelet, med samtykke fra den kontraherende part, som har indgivet den pågældende forelæggelsesakt.

En panelproces er fortrolig. Et panel skal foretage en objektiv vurdering af den sag, der behandles, herunder tvistens genstand og spørgsmålet om, hvorvidt foranstaltningerne er i overensstemmelse med handelsbestemmelserne i henhold til artikel 5 eller 29. Et panel skal i udøvelsen af sine opgaver rådføre sig med de stridende kontraherende parter og give dem passende lejlighed til at nå til en gensidigt tilfredsstillende løsning. Medmindre de stridende kontraherende parter vedtager andet, skal et panel lægge de stridende kontraherende parters argumenter og forelæggelsesakter til grund for sin anførelse. Panelerne skal henholde sig til de fortolkninger af GATT og de dertil knyttede instrumenter, der er fastsat inden for rammerne af GATT, og må ikke bestride overensstemmelsen med artikel 5 eller 29 af praksis, der af en kontraherende part, som er part i GATT, udøves over for andre parter i GATT, over for hvilke den pågældende kontraherende part anvender GATT, og som ikke af disse andre parter er blevet underkastet tvistemålsbilæggelse i henhold til GATT.

Medmindre de stridende kontraherende parter enes om andet, skal alle procedurer, som et panel er inddraget i, herunder udsendelse af dens slutberetning, være afsluttet senest 180 dage efter datoen for panelets oprettelse; er alle procedurerne imidlertid ikke afsluttet inden for denne frist, berører dette ikke slutberetningens gyldighed.

- b) Et panel fastsætter selv sit kompetenceområde; fastsættelsen er endelig og bindende. Indsigelse fra en stridende kontraherende part gående ud på, at en given tvist ikke falder ind under panelets kompetenceområde, skal behandles af panelet, som skal afgøre, om den skal behandle indsigelsen som et præjudicielt spørgsmål eller betragte den som en del af tvisten.
 - c) Er der tale om to eller flere anmodninger om oprettelse af et panel vedrørende tvister, der i det væsentlige er ens, kan generalsekretæren med alle de stridende kontraherende parters samtykke udpege et enkelt panel.
4. a) Efter at have gennemgået modargumenterne skal et panel forelægge de stridende kontraherende parter de beskrivende dele af sit udkast til skriftlig beretning, herunder en fremstilling af sagen og et resumé af de af de stridende kontraherende parter fremsatte argumenter. De stridende kontraherende parter skal gives mulighed for at fremsætte skriftlige bemærkninger til de beskrivende afsnit inden for en af panelet fastsat frist.

Efter den dato, der er fastsat for fremsættelse af bemærkninger fra de kontraherende parter, skal panelet tilstille de stridende kontraherende parter en midlertidig skriftlig beretning, som både omfatter de beskrivende afsnit og panelets foreslåede afgørelser og konklusioner. Inden for en af panelet fastsat frist kan en stridende kontraherende part rette skriftlig anmodning til panelet om, at panelet på ny gennemgår bestemte aspekter af den midlertidige beretning, inden det udsender en slutberetning. Inden udsendelsen af sin slutberetning kan panelet efter eget skøn mødes med de stridende kontraherende parter for at drøfte de i en sådan anmodning fremsatte spørgsmål.

Slutberetningen skal indeholde beskrivende afsnit (herunder en fremstilling af sagen og et resumé af de stridende kontraherende parters argumenter), panelets afgørelser og konklusioner og en drøftelse af de argumenter, der er fremsat vedrørende bestemte aspekter af den midlertidige beretning i forbindelse med den fornyede gennemgang heraf. Slutberetningen skal behandle alle væsentlige spørgsmål, der er forelagt panelet, og som er nødvendige for tvistens bilæggelse, og skal indeholde en redegørelse for årsagerne til panelets konklusioner.

Et panel udsender sin slutberetning ved straks at sende den til Sekretariatet og de stridende kontraherende parter. Sekretariatet skal hurtigst muligt sende slutberetningen til samtlige kontraherende parter, sammen med eventuelle skriftlige synspunkter, som en stridende kontraherende part ønsker vedlagt beretningen.

- b) Hvis et panel konkluderer, at en foranstaltning, der er indført eller som opretholdes af en kontraherende part, ikke er forenelig med en bestemmelse i artikel 5 eller 29 eller med en bestemmelse i GATT eller et dertil knyttet instrument, der finder anvendelse i henhold til artikel 29, kan panelet i sin slutberetning anbefale, at den kontraherende part ændrer eller ophæver den pågældende foranstaltning eller adfærd, så den pågældende bestemmelse opfyldes.
- c) Panelberetninger godkendes af Charterkonferencen. For at give Charterkonferencen tilstrækkelig tid til at gennemgå panelberetningerne skal Charterkonferencen tidligst godkende en beretning 30 dage efter, at alle de kontraherende parter har fået beretningen tilsendt af Sekretariatet. Kontraherende parter, der har indvendinger mod en panelberetning, skal skriftligt tilstille Sekretariatet årsagerne til deres indvendinger mindst ti dage inden den dato, hvor beretningen skal gennemgås med henblik på godkendelse af Charterkonferencen, og skriftligt gøre rede herfor over for Sekretariatet, som straks underretter alle de kontraherende parter herom. De stridende kontraherende parter og kontraherende parter, som har anmeldt deres interesse i overensstemmelse med punkt 2, litra b), har ret til at deltage fuldt ud i Charterkonferencens gennemgang af panelets beretning om den pågældende tvist, og deres synspunkter skal føres til protokols i deres fulde omfang.
- d) For at sikre effektiv bilæggelse af tvister til fordel for alle de kontraherende parter er det af største betydning, at de kendelser og rekommandationer, der er indeholdt i en af Charterkonferencen godkendt slutberetning fra et panel, efterleves omgående. En kontraherende part, der er genstand for en kendelse eller rekommandation i en af Charterkonferencen godkendt slutberetning, skal underrette Charterkonferencen om, hvorledes den agter at efterleve denne kendelse eller rekommandation. Hvis øjeblikkelig efterlevelse ikke er mulig, skal den pågældende kontraherende part over for Charterkonferencen gøre rede for årsagerne hertil og skal i lyset af denne redegørelse have en rimelig frist til at fuldbyrde efterlevelsen. Målet med bilæggelse af tvister er, at ikke-overensstemmende foranstaltninger ændres eller indstilles.

5. a) Hvis en kontraherende part ikke inden for en rimelig frist har bragt sig i overensstemmelse med en kendelse eller rekommandation fastsat i en af Charterkonferencen godkendt slutberetning fra et panel, kan en kontraherende part, der er part i tvisten, og som er krænket af denne manglende overensstemmelse, skriftligt anmode den ikke-overensstemmende kontraherende part om at indlede forhandlinger med henblik på at nå til enighed om en gensidigt acceptabel erstatning. Modtager den ikke-overensstemmende kontraherende part en sådan anmodning, indleder den straks sådanne forhandlinger.
 - b) Nægter den ikke-overensstemmende kontraherende part at forhandle, eller er de kontraherende parter ikke nået til enighed inden 30 dage efter afgivelsen af anmodningen om forhandlinger, kan den forurettede kontraherende part rette skriftlig anmodning til Charterkonferencen om tilladelse til at ophæve sine forpligtelser i henhold til artikel 5 eller 29 over for den ikke-overensstemmende kontraherende part.
 - c) Charterkonferencen kan give den forurettede kontraherende part tilladelse til at ophæve de af vedkommendes forpligtelser over for den ikke-overensstemmende kontraherende part, i henhold til artikel 5 eller 29 eller bestemmelser i GATT og/eller dertil tilknyttede instrumenter, der finder anvendelse i henhold til artikel 29, som den forurettede part under de pågældende omstændigheder finder tilsvarende.
 - d) Ophævelsen af forpligtelserne skal være midlertidig og må kun vare, indtil den foranstaltning, der er uforligelig med artikel 5 eller 29, er indstillet, eller indtil der er nået en gensidigt tilfredsstillende løsning.
6. a) Inden den forurettede kontraherende part ophæver sådanne forpligtelser, skal den underrette den ikke-overensstemmende kontraherende part om arten og omfanget af de forpligtelser, der foreslås ophævet. Hvis den ikke-overensstemmende kontraherende part over for generalsekretæren gør skriftlig indsigelse mod omfanget af ophævelsen af forpligtelser som foreslået af den forurettede kontraherende part, henvises indsigelsen til voldgift som anført nedenfor. Den foreslåede ophævelse af forpligtelser udsættes, indtil voldgiften er afsluttet og voldgiftspanelets afgørelse er blevet endelig og bindende i overensstemmelse med litra e).
 - b) Generalsekretæren opretter et voldgiftspanel i overensstemmelse med punkt 2, litra d) til f), som om muligt skal være det samme panel, som afgav den i punkt 4, litra d), omhandlede kendelse eller rekommandation; panelet skal undersøge omfanget af de forpligtelser, som den forurettede kontraherende part agter at ophæve. Medmindre Charterkonferencen fastsætter andet, skal procedurereglerne for panelprocessen vedtages i overensstemmelse med punkt 3, litra a).
 - c) Voldgiftspanelet skal afgøre, hvorvidt omfanget af de forpligtelser, som den forurettede kontraherende part ønsker ophævet, er for vidtgående i forhold til den skade, vedkommende har lidt, og i bekræftende fald i hvilken grad. Panelet skal ikke gennemgå arten af de ophævede forpligtelser, medmindre dette er nødvendigt for at afgøre de ophævede forpligtelsers omfang.
 - d) Voldgiftspanelet afgiver sin skriftlige afgørelse til den forurettede og den ikke-overensstemmende kontraherende part og Sekretariatet senest 60 dage efter panelets oprettelse eller inden for en anden frist, som den forurettede part og den ikke-overensstemmende kontraherende part måtte have aftalt. Sekretariatet forelægger Charterkonferencen afgørelsen hurtigst muligt og senest på Charterkonferencens første møde efter modtagelsen af afgørelsen.
 - e) Voldgiftspanelets afgørelse bliver endelig og bindende 30 dage efter datoen for forelæggelsen heraf for Charterkonferencen, og ophævelse af fordele i det omfang, afgørelsen tillader, kan dernæst sættes i kraft af den forurettede kontraherende part på en måde, som denne anser for tilsvarende under de foreliggende omstændigheder, medmindre Charterkonferencen fastsætter andet inden udløbet af de 30 dage.
 - f) Når en forurettet part ophæver forpligtelser over for en ikke-overensstemmende kontraherende part, gør vedkommende sit yderste for ikke at skade andre kontraherende parter handel.
7. Hver kontraherende part kan udpege to personer, som, hvis de kontraherende parter også er parter i GATT, skal være medlemmer af et panel for tvistbilæggelse inden for rammerne af GATT, såfremt de er rede til og i stand til at fungere som panelmedlemmer i henhold til dette bilag. Generalsekretæren kan også med Charterkonferencens samtykke udpege højst ti personer, som er rede til og i stand til at fungere som panelmedlemmer med henblik på bilæggelse af tvister i overensstemmelse med punkt 2 til 4. Charterkonferencen kan derudover til de samme formål udpege op til 20 personer, som er optaget på andre internationale organisationers forligsmæglingslister, og som er rede til og i stand til at fungere som panelmedlemmer. Navnene på alle de således udpegede personer udgør listen over voldgiftsmænd. Medlemmerne udpeges udelukkende på grundlag af deres objektivitet, pålidelighed og dømmekraft, og

de skal så vidt muligt have erfaringer med spørgsmål inden for international handel og energi, navnlig med hensyn til de i henhold til artikel 29 gældende bestemmelser. Ved udøvelsen af opgaver i henhold til dette bilag må medlemmerne ikke have tilknytning til eller modtage instrukser fra nogen kontraherende part. Medlemmerne tildeles et femårigt mandat, der kan forlænges, indtil deres efterfølger udpeges. Et medlem, hvis mandatperiode udløber, skal fortsat udføre de opgaver, som det blev valgt til at udføre i henhold til dette bilag. Ved et medlems død, tilbagetræden eller inhabilitet har den kontraherende part eller generalsekretæren, alt efter hvem der foretog udpegningen af det nævnte medlem, ret til at udpege en anden person til listen for resten af det pågældende medlems mandatperiode, idet en af generalsekretæren foretaget udpegning dog skal godkendes af Charterkonferencen.

8. Uanset bestemmelserne i dette bilag, opfordres de kontraherende parter til under hele bilæggelsesproceduren at rådføre sig med hinanden for at bilægge deres tvist.
9. Charterkonferencen kan udpege eller udnævne andre organer eller fora til at udøve de opgaver, der i dette bilag er overdraget Sekretariatet og generalsekretæren.

12. Bilag B

SYSTEM TIL FORDELING AF CHARTEROMKOSTNINGERNE

(i overensstemmelse med artikel 37, stk. 3)

1. De bidrag, de kontraherende parter skal betale, fastsættes årligt af Sekretariatet på grundlag af deres procentvise bidrag i henhold til De Forenede Nationers senest foreliggende påligningsskala (suppleret med oplysninger om teoretiske bidrag for kontraherende parter, der ikke er medlemmer af FN).
2. Bidragene tilpasses om nødvendigt for at sikre, at de kontraherende parters bidrag i alt andrager 100 %.

13. Bilag PA

LISTE OVER SIGNATARER, SOM IKKE ACCEPTERER FORPLIGTELSEN TIL MIDLERTIDIG ANVENDELSE AF ARTIKEL 45, STK. 3, LITRA b)

(i overensstemmelse med artikel 45, stk. 3, litra c))

1. Den Tjekkiske Republik
 2. Tyskland
 3. Ungarn
 4. Litauen
 5. Polen
 6. Slovakiet
-

14. Bilag T

DE KONTRAHERENDE PARTERS OVERGANGSFORANSTALTNINGER

(i overensstemmelse med artikel 32, stk. 1)

Liste over kontraherende parter, som har ret til overgangsforanstaltninger

Albanien	Letland
Armenien	Litauen
Aserbajdsjan	Moldova
Hviderusland	Polen
Bulgarien	Rumænien
Kroatien	Den Russiske Føderation
Den Tjekkiske Republik	Slovakiet
Estland	Slovenien
Georgien	Tadsjikistan
Ungarn	Turkmenistan
Kasakhstan	Ukraine
Kirgistan	Usbekistan

Liste over bestemmelser, der omfattes af overgangsforanstaltninger

<i>Bestemmelse</i>	<i>Side</i>
Artikel 6, stk. 2	80
Artikel 6, stk. 5	82
Artikel 7, stk. 4	84
Artikel 9, stk. 1	85
Artikel 10, stk. 7	86
Artikel 14, stk. 1, litra d)	86
Artikel 20, stk. 3	87
Artikel 22, stk. 3	88

Artikel 6, stk. 2

»Alle de kontraherende parter sørger for inden for deres jurisdiktion at vedtage og håndhæve sådanne love, som er nødvendige og hensigtsmæssige til at modvirke unilateral og samordnet konkurrencebegrænsende praksis inden for økonomiske aktiviteter i energisektoren.«

LAND: ALBANIEN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Der er ingen lov om konkurrencebeskyttelse i Albanien. Lov nr. 7746 af 28. juli 1993 om carbonhydrider og lov nr. 7796 af 17. februar 1994 om mineraler indeholder ikke sådanne bestemmelser. Der er endnu ingen lov om elektricitet; en sådan er under udarbejdelse og ventes forelagt parlamentet inden udgangen af 1996. Albanien agter at lade disse love omfatte bestemmelser om konkurrencebegrænsende praksis.

Afvikling

1. januar 1998.

LAND: ARMENIEN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

I Armenien er der for tiden statsmonopol i de fleste energisektorer. Der findes ingen lov om konkurrencebeskyttelse, så konkurrencereglerne gennemføres endnu ikke. Der er ingen love om energi, men lovudkastene om energi ventes forelagt parlamentet i 1994. Lovene skal efter planerne indeholde bestemmelser om konkurrencebegrænsende adfærd, i overensstemmelse med EF-retten om konkurrence.

Afvikling

31. december 1997.

LAND: ASERBAJDSJAN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

En lovgivning om monopolbegrænsning er under udarbejdelse.

Afvikling

1. januar 2000.

LAND: HVIDERUSLAND

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Lovgivning om monopolbegrænsning er under udarbejdelse.

Afvikling

1. januar 2000.

LAND: GEORGIEN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Love om ophævelse af statens monopol er under udarbejdelse, og staten har indtil da monopol på praktisk talt alle energikilder og energiressourcer, hvilket begrænser konkurrencemulighederne i energi- og brændstofsektoren.

Afvikling

1. januar 1999.

LAND: KASAKHSTAN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

En lov om udvikling af konkurrence og begrænsning af monopolistiske aktiviteter (nr. 656 af 11. juli 1991) er vedtaget, men er af generel art. Det er nødvendigt at udbygge lovgivningen, enten ved at vedtage ændringer hertil eller en helt ny lov.

Afvikling

1. januar 1998.

LAND: KIRGISTAN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Der er allerede vedtaget en lov om monopolbegrænsning. Overgangsperioden er nødvendig til at tilpasse lovens bestemmelser til energisektoren, som nu er strengt statsreguleret.

Afvikling

1. juli 2001.

LAND: MOLDOVA

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Loven om monopolbegrænsning og udvikling af konkurrence af 29. januar 1992 udgør de organisatoriske og juridiske rammer for udvikling af konkurrencen og af foranstaltninger til at forhindre og begrænse monopolistiske aktiviteter; loven tager sigte på implementering af markedskononomiske vilkår. Den indeholder imidlertid ikke konkrete bestemmelser om konkurrencebegrænsende adfærd i energisektoren, og den dækker heller ikke kravene i artikel 6 fuldstændig.

I 1995 vil parlamentet få forelagt udkast til en lov om konkurrence og et statsprogram for liberalisering af erhvervslivet. Det lovudkast om energi, som også vil blive forelagt parlamentet i 1995, vil omfatte afmonopolisering og udvikling af konkurrencen i energisektoren.

Afvikling

1. januar 1998.

LAND: RUMÆNIEN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Konkurrencereglerne er endnu ikke gennemført i Rumænien. Et lovudkast om konkurrencebeskyttelse er forelagt parlamentet og ventes godkendt i løbet af 1994.

Udkastet indeholder bestemmelser om konkurrencebegrænsende adfærd, som er harmoniseret med EF's konkurrencelovgivning.

Afvikling

31. december 1996.

LAND: DEN RUSSISKE FØDERATION

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

Regeringen for Den Russiske Føderation.

Beskrivelse

Der er skabt en omfattende monopolbegrænsende lovgivningsramme, men der bør træffes andre juridiske og organisatoriske foranstaltninger til at forhindre, begrænse eller bekæmpe monopolistiske aktiviteter og illoyal konkurrence, navnlig i energisektoren.

Afvikling

1. juli 2001.

LAND: SLOVENIEN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

I lov om konkurrencebeskyttelse vedtaget i 1993 og offentliggjort i statsidende nr. 18/93 behandles konkurrencebegrænsende adfærd kun generelt. Loven indeholder også bestemmelser om vilkårene for oprettelse af konkurrencemyndigheder. På nuværende tidspunkt er den vigtigste konkurrencemyndighed kontoret for konkurrencebeskyttelse under ministeriet for økonomiske forbindelser og udvikling. I betragtning af energisektorens betydning er der planlagt en særskilt lov for denne sektor, og der behøves derfor længere tid til opnåelse af fuld overensstemmelse med traktaten.

Afvikling

1. januar 1998

LAND: TADZJIKISTAN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

I 1993 indførtes en lov om liberalisering og konkurrence. Som følge af landets vanskelige økonomiske situation er loven imidlertid ophævet indtil videre.

Afvikling

31. december 1997.

LAND: TURKMENISTAN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

I henhold til præsidentdekret nr. 1532 af 21. oktober 1993 er der oprettet et udvalg for begrænsning af monopolvirksomhed. Udvalget, som er trådt i funktion, skal beskytte virksomheder og andre foretagender mod monopolitisk adfærd og praksis og skal fremme opstillingen af markedsprincipper på grundlag af øget konkurrence og iværksætterkultur. Der er behov for en udbygning af lovgivningen til regulering af virksomheder i energisektoren.

Afvikling

1. juli 2001.

LAND: USBEKISTAN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

En lov om monopolbegrænsning har været i kraft siden juli 1992. Loven (som anført i dens artikel 1, stk. 3) omfatter imidlertid ikke virksomheder i energisektoren.

Afvikling

1. juli 2001.

Artikel 6, stk. 5

»Mener en kontraherende part, at en given konkurrencebegrænsende praksis på en anden kontraherende parts område skader væsentlige interesser som omhandlet i denne artikel, kan den pågældende kontraherende part anmelde forholdet til den anden kontraherende part og begære, at dennes konkurrencemyndigheder træffer passende foranstaltninger. Den anmeldende kontraherende part meddeler samtidig den anmeldte kontraherende part tilstrækkelige oplysninger til, at denne kan identificere den konkurrencebegrænsende praksis, som er genstand for anmeldelsen, og tilbyder så vidt muligt yderligere oplysninger og samarbejde. Den anmeldte kontraherende part eller de relevante konkurrencemyndigheder kan rådføre sig med konkurrencemyndighederne i den anmeldende kontraherende part og lægger behørig vægt på den anmeldende kontraherende parts begæring, når de afgør, om der skal indledes foranstaltninger mod den i anmeldelsen fremførte konkurrencebegrænsende praksis. Den anmeldte kontraherende part underretter den anmeldende kontraherende part om sin eller de relevante konkurrencemyndigheds afgørelse og kan, hvis den ønsker det, underrette den anmeldende kontraherende part om årsagerne til afgørelsen. Hvis der indledes foranstaltninger, skal den anmeldte kontraherende part underrette den anmeldende kontraherende part om resultaterne heraf og så vidt muligt om enhver betydningsfuld udvikling i situationen.«

LAND: ALBANIEN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Der er ikke nogen institutioner i Albanien til håndhævelse af konkurrencereglerne. Med loven om konkurrencebeskyttelse, som ventes færdig i 1996, vil der blive oprettet sådanne institutioner.

Afvikling

1. januar 1999.

Regering

National.

Beskrivelse

Der er ikke oprettet institutioner i Armenien til håndhævelse af disse bestemmelser.

Lovene om energi og konkurrencebeskyttelse skal indeholde bestemmelser om oprettelse af sådanne institutioner.

Afvikling

31. december 1997.

LAND: ASERBAJDSJAN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

LAND: ARMENIEN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Beskrivelse

Der vil blive oprettet konkurrencemyndigheder efter vedtagelsen af konkurrencelovgivningen.

Afvikling

1. januar 2000.

LAND: HVIDERUSLAND*Sektor*

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Der vil blive oprettet konkurrencemyndigheder efter vedtagelsen af konkurrencelovgivningen.

Afvikling

1. januar 2000.

LAND: GEORGIEN*Sektor*

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Love om liberalisering er endnu under udarbejdelse, hvorfor der endnu ikke er oprettet konkurrencemyndigheder.

Afvikling

1. januar 1999.

LAND: KASAKHSTAN*Sektor*

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Der er oprettet et liberaliseringsudvalg i Kasakhstan, men det bør forbedres både lovgivningsmæssigt og organisatorisk for at kunne udarbejde en effektiv ordning for behandling af klager over konkurrencebegrænsende praksis.

Afvikling

1. januar 1998.

LAND: KIRGISTAN*Sektor*

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Der findes ingen ordning til kontrol med konkurrencebegrænsende praksis og heller ingen lovgivning på området. Der bør oprettes konkurrencemyndigheder.

Afvikling

1. juli 2001.

LAND: MOLDOVA*Sektor*

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Økonomiministeriet har ansvaret for kontrol med konkurrencemæssig adfærd. Der er indført ændringer i loven om overtrædelse af administrative bestemmelser med sanktioner for monopolvirksomheders overtrædelse af konkurrencereglerne.

Ukastet til en konkurrencelov vil indeholde bestemmelser om håndhævelse af konkurrencereglerne.

Afvikling

1. januar 1998.

LAND: RUMÆNIEN*Sektor*

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Der er ikke oprettet institutioner til gennemførelse af bestemmelserne i dette stykke.

Det lovudkast om beskyttelse af konkurrencen, som ventes vedtaget i 1994, indeholder bestemmelser om oprettelse af konkurrencemyndigheder.

Gennemførelsesfristen for loven er ni måneder fra datoen for dens offentliggørelse.

I henhold til den europæiske aftale om oprettelse af en association mellem Rumænien og Det Europæiske Fællesskab fik Rumænien en frist på fem år til at gennemføre konkurrencereglerne.

Afvikling

1. januar 1998.

LAND: TADSIKISTAN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Tadsjikistan har vedtaget love om liberalisering og konkurrence, men konkurrencemyndighederne er endnu ikke færdigetablet.

Afvikling

31. december 1997.

LAND: USBEKISTAN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

En lov om monopolbegrænsning har været i kraft siden juli 1992. Loven omfatter imidlertid ikke virksomhederne i energisektoren (artikel 1, stk. 3).

Afvikling

1. juli 2001.

Artikel 7, stk. 4

»Kan transit af energimaterialer og -produkter ikke finde sted på kommercielle betingelser gennem de eksisterende energitransportinfrastrukturer, må de kontraherende parter ikke stille hindringer i vejen for, at der skabes ny energitransportkapacitet, medmindre andet er fastsat i gældende lovgivning, som er i overensstemmelse med stk. 1.«

LAND: ASERBAJDSJAN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Der bør vedtages en række love om energi, herunder godkendelsesprocedurer til regulering af transit. Der er i en overgangsperiode planer om at opføre og modernisere eltransmissionsledninger og elproduktionsanlæg for at højne det tekniske niveau på linje med de internationale krav og tilpasse vilkårene til markedsekonomien.

Afvikling

31. december 1999.

LAND: BULGARIEN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Bulgarien har ingen love om regulering af transit af energimaterialer og -produkter. Der er en generel omstrukturering i gang i energisektoren, herunder udvikling af institutionelle rammer, lovgivning og regulering.

Afvikling

Der er behov for en overgangsperiode på syv år for at bringe lovgivningen om transit af energimaterialer og -produkter i fuld overensstemmelse med denne bestemmelse.

1. juli 2001.

LAND: HVIDERUSLAND

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Love om energi, arealer og andre emner er under udarbejdelse, og indtil deres endelige vedtagelse er der fortsat usikkerhed om vilkårene for oprettelse af nye energitransportinfrastrukturer på Hvideruslands territorium.

Afvikling

31. december 1998.

LAND: GEORGIEN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Der er behov for en række love på dette område. På nuværende tidspunkt er der meget forskelligartede betingelser for transport og transit af de forskellige energikilder (el, naturgas, olieprodukter, kul).

Afvikling

1. januar 1999.

LAND: UNGARN

Sektor

Elindustrien.

Regering

National.

Beskrivelse

I overensstemmelse med den gældende lovgivning er oprettelse og drift af højspændingstransmissionsledninger et statsmonopol.

Der er planer om skabelse af en ny juridisk og regulerende ramme for opførelse, drift og ejerskab af højspændingstransmissionsledninger.

Ministeriet for industri og handel har allerede taget initiativ til at fremsætte forslag om en ny lov om elenergi, som også vil få indflydelse på civilretten og loven om koncession. Ungarn vil kunne opfylde traktatens artikel 7, stk. 4, når den nye lov om elektricitet og de hertil knyttede gennemførelsesbestemmelser træder i kraft.

Afvikling

31. december 1996.

LAND: POLEN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Den polske energilov er nu i sin sidste samordningsfase og indeholder regler i lighed med de love, der gælder i lande med markedsøkonomi (tilladelser til at fremstille, transmittere, distribuere og handle med energi). Indtil denne lov er godkendt i parlamentet, må forpligtelserne i henhold til dette stykke ophæves midlertidigt.

Afvikling

31. december 1995.

Artikel 9, stk. 1

»De kontraherende parter erkender vigtigheden af åbne kapitalmarkeder som middel til at fremme kapitalstrømmene til finansiering af handel med energimaterialer og -produkter og til investeringer og fremme af investeringer i økonomiske aktiviteter i energisektoren på andre kontraherende parters områder, navnlig dem, der befinder sig i en overgangsøkonomi. Hver kontraherende part skal derfor søge at lempe betingelserne for adgang til sit kapitalmarked for selskaber og statsborgere fra andre kontraherende parter med henblik på finansiering af handel med energimaterialer og -produkter og investeringer i økonomiske aktiviteter i energisektoren på disse andre kontraherende parters områder på vilkår, der ikke er mindre gunstige end de vilkår, den pågældende kontraherende part under tilsvarende omstændigheder tilstår sine egne selskaber og statsborgere eller selskaber og statsborgere fra enhver anden kontraherende part eller tredje-stat, afhængigt af hvilke vilkår der er de gunstigste.«

LAND: ASERBAJDSJAN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Lovgivning på dette område er under udarbejdelse.

Afvikling

1. januar 2000.

Afvikling

1. januar 2000.

LAND: GEORGIEN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Lovgivning på dette område er under udarbejdelse.

Afvikling

1. januar 1997.

LAND: HVIDERUSLAND

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Lovgivning på dette område er under udarbejdelse.

LAND: KASAKHSTAN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

LAND: KIRGISTAN

National.

Sektor

Samtlige energisektorer.

*Beskrivelse**Regering*

National.

Loven om udenlandske investeringer er til behandling og ventes vedtaget af parlamentet i efteråret 1994.

Beskrivelse

Lovgivning på dette område er under udarbejdelse.

*Afvikling**Afvikling*

1. juli 2001.

1. juli 2001.

Artikel 10, stk. 7 — Særlige foranstaltninger

»Alle de kontraherende parter skal tilstå investeringer på deres område foretaget af investorer fra andre kontraherende parter og de hertil knyttede aktiviteter, herunder forvaltning, vedligeholdelse, brug, udnyttelse eller afhændelse, en behandling, der ikke er mindre gunstig end den behandling, de pågældende parter tilstår investeringer foretaget af deres egne investorer eller investorer fra en anden kontraherende part eller et tredjeland og de hertil knyttede aktiviteter, herunder forvaltning, vedligeholdelse, brug, udnyttelse eller afhændelse, afhængigt af hvilken behandling der er den gunstigste.«

LAND: BULGARIEN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Udlændinge må ikke erhverve ejendomsret over land. Et selskab, som for over 50 %'s vedkommende kontrolleres af udenlandske statsborgere, må ikke erhverve ejendomsret over landbrugsland.

Udlændinge og udenlandske juridiske personer må ikke erhverve ejendomsret over land, medmindre der er tale om arv i overensstemmelse med loven. I dette tilfælde skal de afhænde arven.

En udlænding kan erhverve ejendomsret over bygninger, men ikke ejendomsret over grunden.

Udlændinge eller selskaber med overvejende udenlandsk deltagelse skal indhente forudgående tilladelse til følgende aktiviteter:

— prospektering, udvikling og udvinding af råstoffer fra territorialfarvandet, kontinentalsoklen og den eksklusive økonomiske zone

— erhvervelse af fast ejendom i geografiske områder udpeget af ministerrådet

— tilladelserne udstedes af ministerrådet og/eller et organ godkendt af dette.

Afvikling

1. juli 2001.

Artikel 14, stk. 1, litra d)

»Alle de kontraherende parter skal, for så vidt angår investeringer på deres område foretaget af investorer fra andre kontraherende parter, sikre fri overførsel til og fra deres område, herunder overførsel af:

ubrugte indtægter og andre vederlag til personale fra udlandet, der er ansat i forbindelse med den pågældende investering«

LAND: BULGARIEN

Sektor

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Udenlandske statsborgere, der er ansat af selskaber med over

50 % udenlandsk deltagelse eller af en udenlandsk person, der er registreret som eneindehaver, eller et branchekontor eller et repræsentationskontor for et udenlandsk selskab i Bulgarien, som modtager deres løn i bulgarsk valuta, kan købe fremmed valuta for højst 70 % af deres løn, herunder socialsikringsbetalinger.

Afvikling

1. juli 2001.

LAND: UNGARN*Sektor*

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

I henhold til loven om udlændinges investeringer i Ungarn (artikel 33) kan topledere, andre ledere, medlemmer af den tilsynsførende bestyrelse og udenlandske ansatte overføre deres

indtægter svarende til op til 50 % af deres indtægter efter skat hidrørende fra det firma, hvor de er ansat, gennem dette firmas bank.

Afvikling

Afviklingen af denne begrænsning afhænger af gennemførelsen af programmet for liberalisering af fremmed valuta, hvis endemål er forintens fuldstændige konvertibilitet. Denne begrænsning skaber ikke hindringer for udenlandske investorer. Afviklingen er baseret på bestemmelserne i artikel 32.

1. juli 2001.

Artikel 20, stk. 3

»Hver kontraherende part udpeger et eller flere informationskontorer, hvortil anmodninger om oplysninger om de ovennævnte love, bestemmelser, retslige afgørelser og administrative regler kan rettes, og meddeler straks resultatet af udpegningen til Sekretariatet, som giver oplysning herom efter anmodning.«

LAND: ARMENIEN*Sektor*

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Der er ingen officielle informationskontorer, hvortil anmodninger om oplysninger om de relevante love og andre bestemmelser kan rettes. Der er heller ikke noget informationscenter, men der er planer om at oprette et sådant center i 1994-1995. Der er brug for teknisk bistand.

Afvikling

31. december 1996.

Regering

National.

Beskrivelse

Der er ingen officielle informationskontorer, hvortil anmodninger om oplysninger om de relevante love og andre bestemmelser kan rettes. Hvad angår retslige afgørelser og administrative bestemmelser, er det ikke praksis at offentliggøre dem.

Afvikling

31. december 1998.

LAND: KASAKHSTAN*Sektor*

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Oprettelse af informationskontorer er påbegyndt. Retslige afgørelser og administrative bestemmelser offentliggøres ikke i Kasakhstan (bortset fra visse afgørelser fra højesteret), fordi de ikke betragtes som retskilder. At ændre den nuværende praksis vil kræve en lang overgangsperiode.

Afvikling

1. juli 2001.

LAND: ASERBAJDSJAN*Sektor*

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Der er ingen officielle informationskontorer, hvortil anmodninger om oplysninger om de relevante love og andre bestemmelser kan rettes. På nuværende tidspunkt findes disse oplysninger i forskellige organisationer.

Afvikling

31. december 1997.

LAND: MOLDOVA*Sektor*

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

LAND: HVIDERUSLAND*Sektor*

Samtlige energisektorer.

Beskrivelse

Der skal oprettes informationskontorer.

Afvikling

31. december 1995.

LAND: DEN RUSSISKE FØDERATION*Sektor*

Samtlige energisektorer.

Regering

Føderationen og de republikker, føderationen består af.

Beskrivelse

Der findes endnu ingen informationskontorer, hvortil anmodninger om oplysninger om de relevante love og andre bestemmelser kan rettes. Retslige afgørelser og administrative bestemmelser betragtes ikke som retskilder.

Afvikling

31. december 2000.

LAND: SLOVENIEN*Sektor*

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Der er ingen officielle informationskontorer, hvortil anmodninger om oplysninger om de relevante love og andre bestemmelser kan rettes. På nuværende tidspunkt findes disse oplysninger i forskellige ministerier. En lov om udenlandske investeringer, der er under udarbejdelse, indeholder bestemmelser om oprettelse af et sådant informationskontor.

Afvikling

1. januar 1998.

LAND: TADSIKISTAN*Sektor*

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Der er ingen officielle informationskontorer, hvortil anmodninger om oplysninger om de relevante love og andre bestemmelser kan rettes. Det er kun et spørgsmål om tilstrækkelige midler.

Afvikling

31. december 1997.

LAND: UKRAINE*Sektor*

Samtlige energisektorer.

Regering

National.

Beskrivelse

Det er nødvendigt, at lovenes gennemsigtighed forbedres og bringes på højde med international standard. Ukraine vil blive nødsaget til at oprette informationskontorer, der kan give oplysninger om love, bestemmelser, retsafgørelser og administrative bestemmelser og standarder af generel art.

Afvikling

1. januar 1998.

Artikel 22, stk. 3

»Hver kontraherende part sikrer, at et statsorgan, som den opretter eller viderefører, og hvortil den overdrager regulerende, administrative eller andre regeringsbeføjelser, udøver disse beføjelser på en måde, der er i overensstemmelse med den pågældende kontraherende parts forpligtelser i henhold til denne traktat.«

LAND: DEN TJEKKISKE REPUBLIK*Sektor*

Uranindustrien og den nukleare industri.

Regering

National.

Beskrivelse

For at bruge de uranmalmreserver, der er oplagret af myndighederne for statens råstofreserver, vil import af uranmalm og koncentreter, herunder uranbrændselselementer indeholdende uran af ikke-tjekkisk oprindelse, ikke blive tilladt.

Afvikling

1. juli 2001.